

GRATIS voor alle leden van de K.L.B.P.

Belgaphil

De grootste internationale postzegel- en muntenbeurs van België.

Vrijdag 31 maart & zaterdag 1 april 2023
Vrijdag 6 & zaterdag 7 oktober 2023

antwerp expo

Jan van Rijswijklaan 191
B-2020 Antwerpen

Wat heeft Antwerpfila te bieden:

- Grootste postzegel- en muntenbeurs van België (3000+ m2).
- Makkelijk bereikbaar, dichtbij historisch stadscentrum Antwerpen.
- Expo-Cafetaria met ruim aanbod.
- Klassiek & modern.
- Variëteiten & curiositeiten.
- Thema- en partijverzamelingen.
- briefen & postkaarten.
- Schattingen & Expertise.
- Materiaal, catalogi & toebehoren.
- Catering aanwezig.

www.antwerpfila.be - info@fnip.be - tel. +32 13 55 00 42

Woord van de ondervoorzitter voor Brabant en Brussel

Léon Poncé

Ondervoorzitter voor Brabant & Brussel

Beste lezer,

Dit jaar verschijnt nummer 71 midden in wat we gewoonlijk de "zomervakantie" noemen. Dit is de tijd voor studenten om even op adem te komen en nieuwe energie op te doen voordat ze in september weer naar school of de universiteit gaan.

Ook voor filatelisten is deze pauze een gelegenheid om zich voor te bereiden op het nieuwe seizoen. De meeste clubs hebben hun activiteiten opgeschort tot het nieuwe seizoen in september begint. Het nieuwe seizoen start op zaterdag 26 augustus met de Regionale Competitietentoonstelling Oost- en West-Vlaanderen in Kortrijk (meer details vind je verderop in onze agenda). Verder in de toekomst, maar niet zo ver weg, vindt Unionphil '23 plaats, de regionale competitieve tentoonstelling voor de regio Brabant.

Op zaterdag 21 en zondag 22 oktober organiseert de Unionphil-kring (Unie van postzegelkringen in de regio Brussel) een tentoonstelling in de gebouwen van Trade Mart Brussels, recht tegenover het Atomium. Aangezien bpost aanwezig zal zijn voor de voorverkoop van verschillende reeksen nieuwe uitgaven, waarvan er één gewijd zal zijn aan 'de emblematische wagens van België', zal er op zaterdag een tentoonstelling van Old Timers te zien zijn op de parking en zal er op zondag een reeks lezingen gegeven worden.

Op dezelfde locatie zal ook de volgende nationale competitieve tentoonstelling "Brabantfil24.be" plaatsvinden. We zijn al volop bezig met de voorbereidingen

voor dit uitzonderlijke evenement, dat zal plaatsvinden op 7, 8 en 9 juni 2024. Na "Philexnam 2018" in Ciney en "Antverpia 2022" in Antwerpen, is het de beurt aan Brabant.

We hopen dat de filatelisten die bemoedigende resultaten behaalden op de laatste regionale tentoonstellingen hun verzameling komen voorstellen in Brussel.

Als beheerder van het ledenbestand wil ik van de gelegenheid gebruik maken om de kringen (en hun leden) aan te sporen om hun adressen correct door te geven. Verschillende ontvangers klagen dat ze hun Belgaphil niet ontvangen, hoewel hun abonnementen in orde zijn. We ontvangen ook terugzendingen van tijdschriften die niet geleverd werden omwille van een onjuist of onvolledig adres. We hebben gemerkt dat de hoofdoorzaak in de adresregel ligt met de straatnaam en het huisnummer, en zeker ook de busnummers.

Controleer dus het adres op de voorpagina van dit nummer en laat ons weten of je de juiste titel hebt, bij voorkeur via je kring (zie artikel in dit nummer op blz 13).

We wensen je veel leesplezier met deze Belgaphil en hele fijne vakantiedagen! **B**

- 3 - Woord van de ondervoorzitter voor Brabant & Brussel - *Léon Poncé*
- 4 - Hoekje van de toekomstige filatelisten. Een lucratieve hobby? - *Matty Haazen*
- 11 - Colofon, Bibliotheek
- 12 - Agenda, Info en Mededelingen
- 14 - Volgende internationale tentoonstellingen - *Lars Jørgensen, Koenraad Bracke*
- 15 - Cambodian Mine Action Centre (CMAC) - *Leon Plovie*
- 19 - Het rariteitenrubriek : Leugenboom - *Kristel Kouwer*
- 20 - Op de grens van Maximafilie en Marcofilie (vervolg) - *Christian Cariaux*
- 27 - Boeken, tijdschriften en/of filatelistische publicaties - *Piet van San*

Hoekje van de toekomstige filatelisten

Postzegels verzamelen: Een lucratieve hobby?

Matty Haazen

Lid van K.V.B.P. Antwerpen

Ik was zeker niet de enige die als snotneus in de jaren vijftig met een postzegelverzameling begon. De nadruk werd toen gelegd op het 'educatieve' en dit werd eveneens gepromoot door het onderwijs en uiteraard de postdiensten. En inderdaad, de afgebeelde postzegels laveerden door de geschiedenis van o.a. België en onze voormalige koloniën. Pas later, in de sixties en seventies, bleek dat het verzamelen van postzegels ook een lucratief element had. En toen begon het m.i. mis te lopen.

Het verzamelen van postzegels kreeg een financieel aspect zodat ervan uitgegaan werd dat op korte of langere termijn winst kon gemaakt worden op de aan- en verkoop van bepaalde postzegels (postzegels als belegging).

WAARDEBEPALING VAN 'RECENTE' POSTZEGELS (uitgegeven vanaf 1940): SITUERING

Er ontstond in zekere zin in genoemde sixties en seventies een 'run' op postzegels, die nog maar zeer weinig te maken had met het begrip 'filatelie'. Mensen die van verre hadden horen aanwaaien dat 'postzegels verzamelen' weleens lucratief kon zijn, zelfs als een belegging kon worden aangezien, kochten massaal postzegels aan. Laat ons ze verder oneerbiedig 'de opportunisten' noemen. Deze mensen zagen een uitweg om aan de steeds stijgende inflatie te ontkomen, in het oppotten van postzegels waarvan werd verwacht dat deze een meerwaarde zouden verwezenlijken. Zij hadden geen of nauwelijks interesse in de 'filatelie'. Omdat er geen kentering kwam en omdat de verwachtingen op termijn niet bleken uit te komen, belandde de verzameling in een kast, in de hoop dat de kinderen/kleinkinderen terug de hobby zouden opnemen. Dit is echter niet zo. Vele initiële verzamelaars, de babyboom-generatie, nemen nu na jaren rust hun verzameling terug even ter hand en willen wel eens weten hoe het ervoor staat. Misschien heeft de Covid-crisis dit ook getriggerd? De teleurstelling is enorm. Nu blijkt plots dat de postzegels, netjes gecatalogeerd in prijzige albums, nagenoeg niets meer waard zijn.

FILATELIST OF VERZAMELAAR?

Wie is wat? Een vraag om even bij stil te staan en waar m.i. geen eenduidig antwoord kan op gegeven worden.

Ik ben de mening toegedaan dat mensen die per land, of per thema postzegels, briefkaarten en/of F.D.C.'s trachten te vergaren, pur sang verzamelaars zijn.

Al moet ook hier al een onderscheid gemaakt worden: zij die 'klassieke uitgaven' verzamelen en zij die eerder de 'moderne' artifacten toegedaan zijn;

De stap verder is de 'filatelie'. Ik som enkele specialiteiten op (beperkt, want de lijst is nagenoeg oneindig):

- Erinnofilie
- misdrukken
- papier- en gomsoorten
- plaatnummers
- stempels ((marcofilie)
- briefverkeer...

Of u als lezer tot de verzamelaar of tot de filatelist behoort, dient u zelf uit te maken. Soms is de grens moeilijk te trekken tussen de verzamelaar, de oprechte liefhebber van zegels, de hobby-filatelist, de filatelist in de ware zin van het woord en de 'fundamentalistische' Filatelist met grote 'F'.

Er zijn véél meer verzamelaars dan 'filatelisten' pur sang. En met deze laatste bedoel ik de mensen die een haast wetenschappelijke studie maken van het postverkeer, vooral uit de klassieke periode, de studie van de stempels, afwijkingen, variaties enz.

Over de modale verzamelaar wordt soms ten onrechte nogal meewarig gedaan.

Hij/zij heeft in zijn/haar jeugd jaren een verzameling aangelegd. Hij/zij zou met het oog op een meerwaarde té veel zegels hebben aangekocht, zodat er een overaanbod is ontstaan. Een overaanbod dat eveneens gecreëerd werd door

eerder genoemde 'opportunisten'. Met als gevolg dat de verzamelde zegels nagenoeg loos geworden zijn. Dit ook omdat er zeer weinig vraag is naar postzegelverzamelingen van 'moderne' zegels omdat de jongere generaties intussen naar mijn gevoel met andere dingen bezig zijn. Het klassieke systeem van vraag en aanbod.

Ongetwijfeld is het zo dat nogal wat vroegere 'verzamelaars' toch een lucratief doel voor ogen hadden, eerder dan een oprechte belangstelling voor de postzegel. De 'collectie' van deze verzamelaars is dan nu ook terug te vinden in dozen en mappen, met weinig respect voor de postzegel 'an sich'. De mensen die eertijds met louter financiële bedoelingen een 'verzameling' aanlegden,

zonder enige interesse voor het filatelistische aspect hiervan, zij blijven op hun honger zitten. Deze opportunisten hebben gekocht en verloren. De écht geïnteresseerden zijn hiervan wel de dupe geworden.

De goedbedoelende verzamelaars zagen echter eveneens hun collectie financieel in rook opgaan. Mag men deze mensen een steen werpen? Vooral zij hebben geld, tijd, en moeite geïnvesteerd in hun hobby. Het mag duidelijk zijn dat het verzamelen van postzegels en haar afgeleiden voor deze mensen een zeer boeiende bezigheid is. Het is een wereld met vele aspecten. En eens gebeten door deze microbe biedt dit telkens nieuwe inzichten.

In de jaren van de postzegelhoogconjunctuur hebben handelaars en postdiensten gretig ingespeeld op de hype van het postzegelverzamelen. Meer nog: de (inter)nationale postdiensten hebben op een vrij schandalige manier misbruik gemaakt van de 'verzamelaar' door massaal postzegels uit te geven, vooral vanaf 2005, wetende dat deze nagenoeg nooit in het postverkeer konden terechtkomen. Sommige handelaars stellen op een tegenstrijdige manier dat de ineensorting van de markt te wijten is aan eerder genoemde 'opportunisten'. De goedbedoelende echte verzamelaars op één hoopje gooien met de 'opportunisten', is een brug te ver. Maar geen enkele echte verzamelaar, ook niet de 'filatelist', houdt geen rekening met het financiële aspect. Wat logisch is, want een serieuze verzameling opbouwen vergt een soms niet onbelangrijke investering.

De mensen die ik op postzegelclubs mocht ontmoeten, waren ongetwijfeld zeer geïnteresseerd in de zegels an sich, maar hadden het rekenmachientje wel érg bij de hand. We moeten niet flauw doen: het financiële aspect overstijgt dikwijls de verzameldrang. Sterker nog: er wordt nogal wat onderhandeld over vijf cent meer of minder. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat dit niet bevorderlijk is voor onze hobby. Elke zegel die ik zag passeren op de postzegelclubs, werd getaxeerd op zijn relatieve waarde. Dikwijls gingen qua vormgeving prachtige zegels van hand tot hand zonder dat hiervoor interesse bestond. De verzamelaar tout court, met of zonder speculatieve bedoelingen, of zijn of haar erfgenamen, zal zich ooit richten tot een handelaar of een veilinghuis om een collectie te gelde te maken.

MODERNE ZEGELS

Ik tracht met deze paper slechts aan te tonen dat mensen die hun collectie 'moderne' zegels trachten te slijten, zich niet teveel of geen illusies moeten maken. En dat het hele gebeuren terug te brengen is tot het gegeven 'vraag en aanbod'. Voor de doorgewinterde verzamelaar is dit in feite een open deur intrappen.

De herhaalde verwijzing naar 'Postzegels Kopen en Verkopen' (van Capelleveen) kan opvallend lijken (Filahome-Absolute figures.nl). Deze auteur, iemand die met kennis van zaken schrijft, met op dit vlak met diverse publicaties op z'n conto, geeft een m.i. nuchtere en actuele kijk op de postzegelhandel, de begrippen 'waardebepaling', 'investering' en/of 'belegging'. U vindt de verwijzing achteraan onder referenties.

De bevindingen van van Capelleveen lijken een objectief beeld te schetsen van de wereld van de huidige postzegelverzamelaar, voornamelijk hij/zij die zich bezighoudt met 'moderne' zegels.

Ik tracht verder aan de hand van onder andere 'facts & figures' wat meer duidelijkheid te scheppen en ben daarbij niet over één nacht ijs gegaan.

Jaar	Aantal
1985	43
2000	90
2005	122
2007	142
2008	122
2009	116
2010	114
2011	113

BELEID VAN DE POSTDIENST

Ruw geschat werden in de jaren 70 en 80 tussen de 3 en 10 miljoen exemplaren van één zegel uitgegeven. Dit had een doel. Ze werden namelijk gebruikt in het postverkeer. Vandaag is dat nog nauwelijks voor te stellen. U kan dit samen met mij makkelijk vaststellen in de O.B.P. Rond 2000 verminderde het aantal uitgaven tot gemiddeld 3 miljoen per zegel. Rond 2020 varieert de oplage tussen de 50.000 en 70.000 exemplaren per zegel.

Opmerkelijk is dat de Belgische postdiensten sinds 1985 het aantal uitgaven met verschillende postbeelden heeft opgedreven:

Er is weliswaar een relatieve daling van de uitgaven sinds 2008, maar deze staat niet in verhouding met het verlies aan 'postverkeer'. Zie in verhouding 1985: 43 uitgaven. Opmerkelijk is dat het aantal exemplaren per uitgifte is afgenomen. Dat is ergens normaal te noemen, gelet op het sterk verminderde postverkeer. Of het aanzienlijk uitbrengen van uitgaven het verzamelen van zegels kan aanmoedigen is nog maar zeer de vraag. De verzamelaar die 'up to date' wil blijven moet wel érg diep in de beugel tasten. Wat is nog de zin van een postzegel aangezien het postverkeer meer en meer verloopt via afstempeling zonder zegel?

Iedereen kan vaststellen dat de karige post die vandaag in de brievenbus belandt, nog nauwelijks een postzegel bevat. Toch worden nog aanzienlijk wat zegels uitgebracht die verzamelaars, meestal gedwongen per tien stuks, dienen aan te kopen.

Dit is lucratief voor de postdiensten, maar de vraag kan gesteld worden wat dit nog met filatelie te maken heeft.

Wat zou men ervan denken wanneer sigarenfabrikanten ten behoeve van hun schaarse resterende verzamelaars nog bandjes zouden drukken die nooit een sigaar van nabij gezien hebben?

Of wat te denken van de Belgische 'spoorwegvignetten' die nooit in het postverkeer werden opgenomen?

HANDELAARS: DE HANDEL IN POSTZEGELS EN FILATELIE

Voor de écht geïnteresseerde verzamelaar, en zelfs de ware filatelist, zal minder de financiële waarde dan wel de volledigheid en de presentatie van de collectie primeren. Maar ook hier zal ooit de verzameling ter verkoop aangeboden worden.

Misschien is het daarom niet onverstandig om eens na te gaan waaruit de core-business van een handelaar bestaat. van Capelleveen stelt een handelaars-brutowinstmarge van 50 tot 70 % voorop. Dit heeft echter niet enkel betrekking op de verkoop van postzegels aangezien zowel de verkoop van accessoires (30 %), FDC's (23 %) en oudere postzegels deel uitmaakt van een postzegelhandel. De handel in 'klassieke zegels' bedraagt plusminus 10 %. Dit houdt in dat de handelaar plusminus 60 % van z'n omzet haalt uit het aan- en verkopen van 'moderne' zegels.

Een nieuwsbrief van maart 2011 van Filahome.nl verwijst naar een eind 2010 verschenen artikel in 'Collect' van de hand van Christophe Spaenjers-Universiteit Tilburg, waarin gesteld werd dat zogezegd 'wetenschappelijk' bewezen werd dat het postzegelverzamelen een lucratieve bezigheid is. Spaenjers heeft zich in zijn studie eveneens gebaseerd op een soortgelijke studie van Elroy Dimson van de London Business School.

Spaenjers (en Dimson) hebben zich in dit artikel echter beperkt tot belangrijke Britse klassieke zegels (voor alle duidelijkheid: de duurdere en zeldzame zegels). Van Capelleveen (2011) besluit hieruit m.i. terecht dat de studie slechts een zeer beperkt deel van de filatelie behandelt en dat de resultaten hiervan niet kunnen worden veralgemeend.

Hij concludeert dat zegels vanaf 1975 beter in het postverkeer 'weggeplakt' kunnen worden, aangezien de handel slechts maximum 50 % van de frankeerwaarde voor zulke

verzamelingen kan en zal bieden. Sterker nog: van zodra de zegels niet meer frankeerbaar zijn daalt de executiewaarde tot ongeveer twintig procent van de cataloguswaarde (niet te verwarren met de uitgifteprijs).

Van Capelleveen (2011) heeft m.i. terecht het verkeerd gebruik, (of eerder misbruik), van het onderzoek van de Universiteit van Tilburg aangekaart.

'Philanews' (b-Post), 'het magazine voor wie van postzegels houdt' (nr. 5-2010N) laat Chief Economist van Bank Degroef Etienne de Callatay aan het woord, die van de prins geen kwaad weet. De column verwijst eveneens naar de beruchte studie

POSTZEGELS ALS BELEGGING

Wetenschappers Christophe Spaeniers (Universiteit van Tilburg) en Elroy Dimson (London Business School) haalden deze zomer de internationale pers met een opmerkelijk onderzoek. Op zoek naar een interessante belegging? Dan doe je volgens hen een goede zaak door te beleggen in postzegels.

In hun onderzoek bekeken ze de evolutie van de prijzen van waardevolle Britse postzegels tussen 1900 en 2008. Waarom Britse zegels? "Voor het onderzoek baseerden we ons op catalogi en die waren voorhanden in Groot-Brittannië. We vonden deze naslagwerken in het British Museum en via online boekhandels." Verder kozen we voor Britse zegels omdat dit een belangrijke verzamelcategorie is bij filatelisten", licht onderzoeker Christophe Spaeniers toe. "We vergeleken de prijsontwikkeling van postzegels met de index van aandelen- en obligatieprijzen, kunstprijzen en goudprijzen over dezelfde periode." De onderzoekers kwamen tot enkele verrassende conclusies. "Gemiddeld leverden de Britse postzegels een rendement op van zeven procent. Dat is hoger dan het gemiddelde rendement van obligaties en goud, maar lager dan het rendement op aandelen. We merkten ook dat als de aandelenprijzen stegen, de postzegelprijzen de hoogte ingingen. Verder stelden we vast dat postzegels goed bestand zijn tegen inflatie. Als investeerders inflatie verwachten, dan grijpen ze soms terug naar postzegels omdat dit een 'zekere' investering is", aldus Spaeniers. "Met als gevolg dat je ziet dat postzegelprijzen de hoogte in gaan in tijden van economische crisis. Zo stegen de prijzen eind jaren '70, en ook de afgelopen jaren gingen de postzegelprijzen naar omhoog." Alvorens je hele kapitaal in postzegels te beleggen, waarschuwt Spaeniers voor twee belangrijke nadelen van beleggen in postzegels: "Op lange termijn zie je dat postzegels soms onderpresteren. Verder heb je in deze markt ook te maken met hoge transactiekosten, die soms tot 25 procent van de prijs kunnen oplopen."

Etienne de Callatay, Chief Economist van Bank Degroof

De 'Omgekeerde Dendermonde'

GEEN APARTE KLASSE

Er bestaan in België ook zeldzame postzegels die heel wat waard zijn. Denk maar aan de 'Omgekeerde Dendermonde'. De postzegel kostte in 1920 65 cent, en is vandaag 75.000 euro waard. Toch zijn postzegels als beleggingsproduct nog onbekend in België. Etienne de Callatay, Chief Economist van Bank Degroof, de grootste onafhankelijke private en zakenbank van België: "Postzegels vormen geen onderdeel van beleggingsportefeuilles in België. Ze worden hier niet gezien als een aparte klasse van activa – zoals aandelen of obligaties – waarin je actief gaat beleggen. Ze maken ook geen deel uit van alternatieve klassen van activa, zoals wijn, kunst of antiek, waarin wel belegd wordt. Toch zou je postzegels perfect als onderdeel van een klasse als antiek kunnen zien. Maar voor zover ik weet raadt geen enkele financiële instelling vandaag aan om te investeren in postzegels." Iets waar het onderzoek van Christophe Spaeniers en Elroy Dimson misschien verandering in kan brengen!

van Dimson en Spaeniers, maar blijft in de beschouwende tekst op de vlakte. Maar het voorwoord is misleidend: 'Op zoek naar een interessante belegging? Dan doe je volgens hen (Spaeniers en Dimson) een goede zaak door te beleggen in postzegels'. Enigszins cynisch is het ook om vast te stellen dat de Belgische postdiensten het verzamelen van postzegels nog steeds tracht te slijten als een 'belegging'.

FRANKEERBAARHEID VAN POSTZEGELS

Voor België geldt dat postzegels van na 1962 voorlopig nog steeds geldig zijn en dus kunnen weggeplakt worden.

Het is sinds enkele jaren gekend dat postzegelhandelaars hun stock met relatief succes trachten te slijten aan bedrijven met een grote mailing. De postzegelhandelaar biedt aan dergelijke bedrijven vooraf gesorteerde 'moderne' zegels aan die de huidige frankeerwaarde bereiken, en dit aan prijzen die concurrentieel zijn. Dit heeft even gewerkt maar is een stille dood gestorven omdat er nog nauwelijks briefverkeer is.

Zij gaven kortingen die 10 tot 20 % en meer bedragen op de prijzen die B-post hanteert (of die de frankeer- of uitgiftenwaarden (destijds) bereikten).

Het is duidelijk dat een verzamelaar die zijn 'moderne' zegels van de hand tracht te doen met deze evolutie moet rekening houden. Hij zal bij eventuele verkoop bij een postzegelhandelaar of welke andere geïnteresseerde ook, nog slechts een fractie van de uitgifteprijs, laat staan van de prijs die hij er later voor zou betaald hebben, kunnen verwezenlijken. Een artikel in Gazet van Antwerpen dd. 6 mei 2011 onder de titel

'Bedrijven kleven oude postzegels op nieuwe brieven' lichtte één en ander toe (zie ook www.kvbp.be, www.postzegelservice.be). In dit artikel werd de heer Johan Caers, toenmalig hoofdredacteur van 'De Postzegel', het maandblad van de Koninklijke Vlaamse Bond van Postzegelverzamelaars, aan het woord gelaten, waaruit het volgende citaat: 'Met de opkomst van de e-mail stuikte niet alleen de vraag naar postzegels in elkaar, maar ook de prijs. Voor heel wat filatelisten is hun collectie een financiële strop geworden'.

Verder stelde de Antwerpse postzegelhandelaar Joeri Liekens in het artikel nog: 'Omdat er zoveel collecties op de markt komen en er geen nieuwe filatelisten zijn, is er een geweldig overschot. Niemand wil er nog geld aan geven. Af en toe zit in zo'n collectie nog een unieke zegel uit de 19de eeuw, waarvan de waarde volgens de catalogi in de duizenden euro's kan oplopen. Maar ook daar vind je nauwelijks nog kopers voor. Het is triest maar vaak zijn die collecties, die ooit met zoveel zorg en hoop zijn opgebouwd, alleen nog goed om te plakken (bedoeld wordt m.i. de zegels vanaf 1963)'. Voornoemd persartikel bracht blijkbaar é.e.a. in beweging want reeds op 7 juni 2011 gooide het weekblad Humo een steen in de kikkerpoel onder de titel 'De merkwaardige terugkeer van de postzegels in Belgische frank' (Humo nr. 3692/23 dd. 07 juni 2011). Er werden twee belangrijke postzegelhandelaars aan het woord gelaten, David De Beule en Luc Vanduffel, die unisono verklaarden dat zegels van 1950 tot 1990 geen enkele financiële waarde meer hebben, behoudens de vanaf 1963 uitgegeven zegels die hun plakwaarde (exclusief de toeslagwaarden) in Belgische franken behouden (om te rekenen in euro's).

Maar dan nog: wanneer je een collectie aanbiedt bij de geciteerde handelaars, krijg je nog slechts 40 % van de oorspronkelijke frankeerwaarde (toestand 2010-intussen aanzienlijk verminderd). Dit blijkt eveneens overeen te stemmen met een nieuwsbrief van 'Absolute Figures' (<http://www.Filahome.nl>) van januari 2012 die nogmaals stelt dat het aantal stoppende verzamelaars groter is dan het aantal starters, zodat er sprake is van een groot aanbod, waardoor de beschikbare voorraad van postzegels die nog voor frankering kunnen worden gebruikt, oploopt. Gevolg: een dalende prijs en nog grotere kortingen voor nog frankeerbare postzegels.

Eén van de in het Humo-artikel geciteerde handelaars verklaart het fenomeen door te stellen dat er in de jaren zestig van de vorige eeuw een boost ontstond in het postzegelverzamelen, met onrealistische prijsstijgingen (waardebepalingen) tot gevolg. Gevolg: een inflatie en zeepbel die op ontploffen stond. Ook de Postdiensten hebben deze malaise in de hand gewerkt door te grote oplagen te drukken. M.a.w.: door een groot deel postzegels op de markt te brengen die niet zullen dienen voor frankering, maar louter voor de aankoop door verzamelaars.

REACTIE VAN BPOST

Pro-post reageerde op het Humo-artikel in een lezersbrief, waarbij de in het artikel geciteerde handelaren met de vinger gewezen werden, zonder dat de repliek maar in het minst overtuigend overkwam. Het lijkt erop dat de zwarte piet (excuseer het woord) naar mekaar wordt doorgeschoven. Postzegelverzamelen was een 'hobby' en elke hobby kost nu eenmaal geld... Ook in Philanews (nr. 4-2011N), een uitgave van B-post, reageerde Directeur Marketing & Customers service Jan Smets, op het Humo-artikel.

Inhoudelijk beperkte zijn kritiek zich slechts tot het stellen dat het Humo-artikel niet accuraat was, en dat dit een wat enge manier was om naar de hobby te kijken. Ook hier werd niet tot de kern van de zaak gegaan. Wellicht omdat de realiteit te pijnlijk is...? Het louter ontkennen van het licht van de zon brengt natuurlijk geen zoden aan de dijk. Graag had ik dan ook een inhoudelijke kritiek gelezen, maar helaas...

In een interview met de krant De Morgen dd. 28 januari 2012 verklaarde postbaas Johnny Thijs: 'Toen ik begon in januari 2002 was het bedrijf nog winstgevend. De internetrevolutie begon in de zomer van 2002. In de tweede jaarhelft verloren we 6 % volume. Op het einde van het jaar waren we verlieslatend. Toen was er verandering nodig'.

BESTE LEZER,

Heel even zal Hollywood dit najaar in België liggen. De wereldpremière van de Kuitje-film van Slaven Spielberg en Peter Jackson zal immers in ons land plaatsvinden. Een gepast eerbetoon aan één van België's tijdloze ambassadeurs, waarvan de getakende avonturen generatie na generatie blijven boeien. Voor bpost was deze film, gebaseerd op 'De schat van Scharlaken Rackham', een mooie aanleiding om een retrospectieve van Kuitje-films te veroorloven op ons eigen 'witte doekje', de postzegel. Er gaat in dit nummer ook veel aandacht naar ons architecturaal erigoed. De speciale uitgifte 'Stralende middelpunten' kadert in een reeks 'Promotie van de filatelie', die de schijnwerpers zal richten op beroemde Belgische stadskernen. Attrap, noblesse oblige, in de hoofdstad. Burgemeester Thielomans van Brussel doet alvast een goed woordje voor 'zijn' Grote Markt. De voortblijven tien jaar krapen enkele steden een nieuw gerechtsgebouw. Transparantie en toegankelijkheid stonden centraal bij het ontwerpen. Johan Vanderborght van de Regie der Gebouwen licht de aanpak van enkele nieuwe gerechtsgebouwen toe. De laatste speciale uitgifte van deze editie is de EUROPA-uitgifte met als thema 'Het Woud', naar aanleiding van het 'Internationale Jaar van de Bossen', een initiatief van de VN.

In het weekblad Humo verscheen onlangs een artikel, waarin handelaren de (monetaire) waarde van een postzegelverzameling in twijfel trokken. Niet helemaal accuraat, als je 't mij vraagt, en door de vrienden van Pro-Post ook rechtgezet. Maar vooral ook een wat enge manier om naar onze hobby te kijken. Ik ben er in de eerste plaats weer fier op dat we met de uitgiftes in deze Philanews de esthetische waarde van elke verzameling kunnen verhogen. Om het met een oroterfelijk citaat van Keats te zeggen: 'A thing of beauty, is a joy forever'.

Veel leesplezier!

Jan Smets
Directeur marketing & customer service

Thijs had het hier over het fundamentele probleem dat er geen particuliere brieven meer verzonden werden, terwijl het briefverkeer de corebusiness van de post was. Gaan postzegels dezelfde weg op als de 'sigarenbanden-verzamelaars', een intussen quasi vergeten hobby? Leuk om te hebben, maar van nagenoeg generlei financiële waarde. De vraag naar verzamelde postzegels neemt dus af.

Johnny Thijs, ceo van bpost. Beeld AFP (De Morgen 2012).

Het aanbod daarentegen neemt toe omdat veel verzamelaars geen heil meer zien in het verder investeren in postzegels en hun verzameling op de markt trachten te slijten. Het is ook nogal logisch dat de vergrijzing een grote rol speelt.

De mogelijkheid bestaat dat de Belgische post in de toekomst, geholpen door de federale regering, beslist zegels in o.a. Belgische franken ongeldig te verklaren. Ik ben van mening dat B-post er niet omheen kan dat zegels, uitgegeven in BEF, waardepapieren zijn. Je betaalt iets waarvoor je een wederdienst verwacht. Juridisch gezien zou B-post en/of de Belgische Staat, niet gebruikte postzegels in BEF, moeten terugnemen tegen euro-koers, zoals met papiergeld in BEF bij de Nationale Bank. In Nederland is dit in elk geval niet gelukt, zelfs al werd dit juridisch aangevochten. In Duitsland werd in de jaren 80 wél een systeem van 'omruiling' in het leven geroepen.

In navolging van de buurlanden was er een K.B. in de maak dat stelde dat postzegels die in Belgische franken of in euro zijn uitgedrukt, niet meer geldig zouden zijn vanaf 1 januari 2023. Dit K.B. stelde dat de postzegels niet worden terugbetaald of ingeruild. FNIP, KLBP en KVBP tekenden protest aan.

Op 18 maart 2022 werd dan onder impuls van Minister Petra De Sutter een K.B. in het leven geroepen dat stelt dat de frankeerbaarheid van 'oudere' postzegels blijft gelden tot 2028. Hoe dan ook gaat het maar om 0,25 % van de totale frankeringen (zie ook <https://radio.1be-oudepostzegels>).

Met een overdreven zin voor optimisme zou men kunnen stellen dat het in het postverkeer brengen van 'moderne zegels' (in franken) een goede zaak is:

- de stock van handelaars wordt weggewerkt
- het aanbod van verzamelaars vermindert

Perislerische 2-20-2021
Uitfasering van oude postzegels in BEF: de ministerraad heeft het compromisvoorstel van minister De Sutter goedgekeurd

- het briefverkeer krijgt terug wat fleur door het plakken van zegels zodat er misschien terug interesse ontstaat bij potentiële verzamelaars.

De in het Humo-interview geciteerde Antwerpse postzegelhandelaars delen dit optimisme echter niet. De hedendaagse realiteit bevestigt dit slechts.

In de hele discussie of postzegelverzamelen enerzijds een leuke hobby zonder meer is, of dat er anderzijds eveneens een financieel plaatje aanhangt, moet m.i. nog een ander aspect in ogenschouw genomen worden.

Wanneer we ons beperken tot het financiële luik, kunnen de volgende vragen gesteld worden:

1. Moet het geïnvesteerde geld beschouwd worden als een loutere kost, eigen aan een hobby.
2. Zoniet, kan het geïnvesteerde geld naderhand nog geheel of gedeeltelijk gerecupereerd worden.
3. Of kan een meerwaarde verwezenlijkt worden?

Uit hetgeen voorafgaat meen ik dat punt 3, wat de moderne zegels betreft, buiten beschouwing kan gelaten worden.

Wat de punten één en twee betreft blijft het even koffiedik kijken.

Zoals bij elke handel volgt de postzegel-waardebepaling het principe van vraag en aanbod. De 'postzegelverzamelaar' blijkt een uitstervend ras te zijn. Ondanks alle lovenswaardige pogingen om jongere verzamelaars aan te trekken via B-post en allerlei andere initiatieven, blijkt het moeilijk om het postzegelverzamelen aantrekkelijk te houden. De verzamelaar de dato zal echter trouw aan zijn hobby blijven.

Men zou kunnen stellen dat nog slechts een zéér miniem deel van onze jeugd gecharmeerd wordt door het verzamelen van postzegels. En geïnteresseerde jongeren zijn nu net noodzakelijk om het verzamelen/de filatelie levendig te houden.

Stampilou was een zeer lovenswaardig initiatief. Dat resultaten afwierp. Er zijn gelukkig nog 'jeugdigen' die sterk aan de kar trekken. Die Stampilou-mensen zijn de toekomst. Zij stellen terecht dat de 'filatelie 2.0' zich meer zal moeten toeleggen op de digitale evolutie. Iets waarbij België hopeloos achterop hinkt.

Wat moet verstaan worden onder 'filatelie 2.0' wordt echter in de diverse clubbladen niet duidelijk omschreven. Ik meen dat alle mogelijke middelen moeten aangegrepen worden om op de digitale trein te springen. Clubs zouden zich o.a. kenbaar moeten maken via een website. Ik verwijs terzake naar o.a. Belgaphil, nr. 66, april 2022 van Jean Pierre Malmedy en De Postzegel, editie 851, juni 2022. De postzegel is nagenoeg uit het dagelijkse wereldbeeld verdwenen.

FINANCIËLE WAARDEBEPALING VAN EEN POSTZEGEL

Een postzegelverzameling wordt opgebouwd over een periode van jaren, of eerder van decennia. Een belangrijk aspect dat bij het opbouwen van een verzameling moet in overweging genomen worden is m.i. de muntontwaarding of inflatie. Stel dat een zegel in 1970 werd aangekocht voor 40,339 Belgische frank (1 euro). Gerekend aan een muntontwaarding van 30 %, blijkt deze zegel vandaag nog maar 28 BEF of 70 eurocent waard te zijn. Met andere woorden: deze zegel moet dan in de Officiële Belgische Postzegelcatalogus (OBP) minstens voor 30% opgewaardeerd worden wil hij zijn oorspronkelijke waarde behouden. Een blik op de catalogus wijst uit dat dit niet steeds het geval is.

Zoals algemeen gekend, is de OBP-waardebepaling een relatief iets dat geenszins de werkelijke transactiewaarde benadert. Dit neemt niet weg dat de zogenaamde 'overwaardering' van de OBP met een korrel zout moet genomen worden.

Van Capelleveen stelt dat het grootste deel van de handels-transacties bestaat uit de aan- en verkoop van collecties van verzamelaars, en van transacties tussen de handelaars en postdiensten zelf (Filahome.nl, 'Postzegels Kopen en Verkopen', 2010, van Capelleveen).

Van Capelleveen schildert geen al te optimistisch beeld van de filatelie wat waardebepaling en investerings-vooruitzichten betreft, en baseert zich voornamelijk op de economische realiteit, wat ook enigszins het voorwerp is van deze paper (zie eveneens 'Postzegels Kopen en Verkopen' hiervoor vermeld). Voornoemde auteur treedt mijn bescheiden mening bij dat verzamelaars of erfgenamen die een collectie voor verkoop aanbieden, meestal zwaar teleurgesteld worden. Een 'collectie' kan er qua omvang weliswaar indrukwekkend uitzien, maar een handelaar zal hiervan niet onder de indruk raken. Véél, zoniet alles, hangt af van de kwaliteit en de zeldzaamheid van het aanbod, en dit geldt dan voornamelijk voor 'klassieke' zegels.

Van Capelleveen (2010) stelt dat 'nabestaanden van verzamelaars door de dalende markt bij verkoop aanzienlijk minder gaan ontvangen dan oorspronkelijk betaald was. Als u van plan bent om te gaan verkopen, zou ik daar geen jaren mee wachten. U zou alleen kunnen kiezen tussen een klein en een groot verlies'.

Jaargang	Winst-verlies-% t.o.v. uitgifteprijs
1955	+2275 %
1960	+1333 %
1965	+102,80 %
1970	+191,35 %
1975	-28 %
1980	-28,23 %
1985	-10,52 %
1990	+ 40 %
Van 1991 tot 1996:	+ 16%.
Van 1996	wordt terug een meerwaarde verkregen
2000	+12,50 %
2005	+ 15 %
2009	+ 12,60 %

Uitgaande van voorgaande beweringen van van Capelleveen heb ik enige cijfers naast mekaar gelegd. Ik ben uitgegaan van de meest gunstige prijzen die einde 2010 door Belgische handelaars werden gehanteerd en heb deze vergeleken met de uitgifteprijs; over periodes van vijf jaar: Ik kwam tot de volgende conclusies (nogmaals: het betreft enkel moderne zegels-cijfers 2010, de cijfers anno 2020 ogen nog dramatischer).

De handelaar die de laagste prijzen hanteert (waarop voorafgaande gegevens gebaseerd zijn), en waarvan verwacht kan worden dat zijn concurrenten deze prijsevolutie volgen, neemt genoeg met een verkoopverlies voor de jaargangen 1975 t.m. 1985, en van 1991 t.m. 1996 t.o.v. de uitgifteprijs.

Volgens mij zijn er verscheidene verklaringen. Vanaf 1950 tot 1980 stegen de prijzen redelijk spectaculair (A. van Tol, 'Detailhandel in Postzegels', 1996). Vanaf de jaren tachtig daalde de vraag naar postzegels. De handelaar zag zich dus geconfronteerd met een aangroeiende stock uit de periode van laat ons zeggen 1960 tot 1985, en van 1991 tot 1996.

Blijkbaar hebben veel verzamelaars er eind de jaren tachtig de brui aan gegeven.

Een handelaar moet het hebben van een regelmatige doorstroom van zijn voorradige zegels en de verkoop ervan. Wanneer deze doorstroom stopt komt hij in de problemen. Hij moet immers investeren in nieuwere zegels en stukken, terwijl hij zijn verkoop ziet dalen en zodoende zijn stock ziet aangroeien.

Het is dus niet onlogisch dat de handelaar zijn stock wenst van de hand te doen aan sterk gereduceerde prijzen, wat zoals voorheen getracht werd aan te tonen voor de periodes 1975 (eigenlijk reeds vanaf 1960)-1985 en 1991-1996).

Wat dan ook weer strookt met de stelling van van Capelleveen (Filahome.nl, van Capelleveen 'Postzegels Kopen Verkopen', 2010, reeds eerder aangehaald) dat men beter de zegels van na 1975 (Nederland) kan wegplakken. Wie dit doet verliest sowieso al op de toeslagzegels (ten bate van één of ander goed doel).

Zoals eerder reeds gesteld, hebben de handelaars zich aan de markt aangepast door hun stock (Belgische zegels van na 1976) tegen gereduceerde prijzen aan te bieden aan bedrijven met een grote mailing.

Wanneer ik in 2020 handelaar Bart Van Acker contacteerde, gaf hij de gangbare minimum-tarieven mee, waarmee rekening dient gehouden te worden bij de tot verkoop aanbieding van postzegels:

- Zegels in BEF: 20% frankeerwaarde
- Zegels in euro: 25 % frankeerwaarde
- Zegels zonder waarde aanduiding: 35 % frankeerwaarde
- Zegels 1940-1976 postfris: 5 % cataloguswaarde

WAT KAN DE TOEKOMST BRENGEN?

Een andere bedenking: het zou mij niet verwonderen dat in de toekomst een moderne zegel (en dan bedoel ik zegels die de laatste jaren werden uitgegeven) die afgestempeld werd, en dus in het postverkeer gebracht werd, meer waard zal worden dan een 'postfris' zegel (als het postzegelverzamelen nog toekomst heeft). De baby-boomers die intussen de pensioengerechtigde leeftijd bereikt hebben, en waarvan geacht wordt dat zij kapitaalkrachtig zijn (?), zouden hun in de jeugd jaren gestarte hobby terug kunnen opnemen en een boost geven aan het postzegelverzamelen. Maar wat na deze generatie die een verzameling eerder zal (her)opstarten voor het nageslacht? Is het realistisch te stellen dat hun kinderen/kleinkinderen belangstelling zullen tonen voor verzamelen/filatolie? We hebben hier immers over een zeer tijdrovende 'hobby' die bovendien een intellectuele investering vergt. Gaat het postzegelverzamelen niet dezelfde weg op als het destijds populaire sigarenbanden-verzamelen? Indien er geen vraag meer is wordt het aanbod overbodig en wordt een verzameling quasi waardeloos.

De negatieve tendens mag niet gedramatiseerd worden. Handelaars zitten inderdaad met een stock, maar dit kan geregulariseerd worden door het 'wegplakken' van 'moderne' zegels. De veranderde gedigitaliseerde maatschappij is een probleem omdat dit het 'materiële' bijhouden/verzamelen van artefacten overschaduwet. Niettemin is het nostalgische van het verzamelen net een nieuwe aantrekkingspool. De maatschappij is sinds de jaren 60 meer en meer consumptiegericht geworden waarbij meer waarde gehecht wordt aan reizen, gaan eten enz., en niet meer aan 'historisch materieel tastbaar bezit', als men postzegelverzamelen al zo zou kunnen benoemen.

2023
POSTZEGELCOLLECTIE - COLLECTION DE TIMBRES-POSTE

CONCLUSIE

De gestempelde zegel zal mijns inziens vanaf kortweg 2000 in waarde toenemen, enerzijds omdat er minder recente zegels in het postverkeer komen, en anderzijds omdat de prijs van oudere gestempelde zegels betaalbaar blijft. Dit vertaalt zich ook in de catalogus waarbij de quotering van recentere postfrisze zegels meer en meer gelijkstaat met de gestempelde exemplaren;

Voor echte verzamelobjecten (foutdrukken, variëteiten, klassieke zegels, afstempelingen, speciale uitgaven, niet aangenomen ontwerpen, kopstaande zegels enz.) zal een markt blijven bestaan; Het laat zich aanzien dat het aantal handelaars met eigen 'winkel' verder zal afnemen. Daarentegen is er een duidelijke stijging waar te nemen van de aanbieders via het digitale platform;

De 'moderne' postzegel (pakweg vanaf 1960) heeft zijn financiële verzamelwaarde verloren, tenzij hij nog 'plakwaardig' is (dit is eerder een gekende vaststelling dan een conclusie);

- Wil de filatelie nog een mooie toekomst tegemoet zien, dan zal moeten geïnvesteerd worden in jongeren. O.a. door volop in te zetten op de digitale wereld.

REFERENCES

- Officiële Belgische Postzegelcatalogus
- Filahome.nl (o.a. nieuwsbrieven)
- Abslute figures.be
- Philanews (bpost)-nr. 5-2010N, nr.-2011N
- Gazet Van Antwerpen-6 mei 2011
- De Postzegel, maandblad KVBP
- Humo weekblad, nr. 3692/23, juni 2011
- De Morgen dagblad; 28 januari 2012

- Radio 2, <https://radio2.be>, oude postzegels
  - Citaten in publicaties van handelaars De Beule, Luv Van Duffel, Bart Van Acker
  - Handboek Filatelie, Frank Arnau, bewerkt door A. Van Der Flier, Zuid-Nederlandse Uitgeversmaatschappij
- Contactgegevens zijn gekend bij de redactie voor reacties en opmerkingen.

Met dank aan **Jasmine Van Regenmortel** voor het nodige redigeren en de lay-out, halve digibeet als ik ben, en de drijvende kracht achter 'Filatelie 2.0'. **B**

2023	
september	
-	27
October	
11	25
november	
8	22
december	
13	-

Bibliotheek van de KLBP

Vanaf 1 februari 2023 werden de openingsuren van onze bibliotheek aangepast. De bibliotheek zal iedere tweede en vierde woensdag van de maand (behalve juli en augustus) van 10 tot 15 uur open zijn.

Tevens zijn wij op zoek naar een tweede bibliothecaris voor het openhouden en beheren van onze zeer uitgebreide bibliotheek. Dank bij voorbaat voor het aanbrengen van een kandidaat.

COLOFON

K.L.B.P.

Horizonpark blok 3 -
Leuvensesteenweg 510 - bus 15
1930 Zaventem

URL: www.klbp.be

Voorzitter

Filip Van der Haegen
vdhaegen.f@outlook.com

Secretaris

Rudy De Vos
rudy.devos2@telenet.be

Penningmeester

Bernard Péters
bernardpeters@scarlet.be
Rekeningnummer Landsbond
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Hoofdredacteur

Johann Vandenhaute
vandenhaute.johann@skynet.be

Redactieleden

Jozef Ghys, Mieke Goris,
Michel Meuwis, Charlotte Soreil,
Bernard Péters, Luc Selis, Willy
Monfis, Filip Van der Haegen

Vertalers

Constant Kockelbergh, Luc
Fautré, Bernard Péters, Alain
Pierret, Marc De Mesmaeker,
Jean Marquebreuck

Oplage: 5000 exemplaren

Prijs: GRATIS voor de leden van
de K.L.B.P.. Voor niet leden:
€ 15,00/jaarabonnement

Verantwoordelijkheid

Ieder auteur blijft steeds
verantwoordelijk voor de
inhoud van zijn artikel.

Volgend nummer

Belgaphil nr **72** verschijnt
in **november 2023**.

Om onder de beste voorwaarden
gepubliceerd te worden, dienen uw
teksten en mededelingen uiterlijk op
15 oktober 2023 toe te komen op
de redactie Belgaphil,
p/a Johann Vandenhaute,
Balkweg 40, 1981 Hofstade
of per email
vandenhaute.johann@skynet.be

Agenda, Info en Mededelingen

De **K.F.V. De Leie Philatelic Club Kortrijk** (902) organiseert op **zaterdag 26 augustus 2023** van 9u tot 15u een **Regionale Competitieve Tentoonstelling West- en Oost-Vlaanderen 'Fila Kortrijk 2023'** met voorverkoop van nieuwe postzegels:

- Wereldkampioenschap breaking
- Pleinen van Kortrijk
- Spinnenpracht
- De smakelijke geschiedenis van het frietkot

Plaats: **OC Marke Hellestraat 6, 8510 Marke, Kortrijk.**

Info: secretariaat - Daniel Desloovere, Kastanjestraat 2, 8820 Torhout

Email : desloovere.daniel@skynet.be

De kring **K.V.B.P. TORHOUT** (920) organiseert op **9 september 2023** van 9u tot 16u haar **11^e Grote Postzegelbeurs** in het atheneum "EUREKA" Rijselstraat nr. 110 te 8820 TORHOUT. Gratis toegang - ruime parking - cafetaria.

Info: DESLOOVERE Daniel Tel. 050/221482 - e-mail: desloovere.daniel@skynet.be

CREMINGER Jean-Pierre Tel. 050/216886 - e-mail: jeanpierre.creminger@gmail.com

Le **Cercle des collectionneurs Ottintois** (250) organisera le **Dimanche 10 Septembre 2023** de 8h à 14h sa **26ème bourse toutes collections**. Lieu: **SPOTT (ancienne salle culturelle) Avenue des Combattants, 41 à 1340 Ottignies Louvain-La-Neuve**. entrée gratuite.

Renseignements: Hesmans Marc Tel. 0479/892768 - e-mail: famihemans@gmail.com - Vandegoor P. Tel. 010/416078 - Bertrand F. Tel. 010/659134

De **Postzegelclub KPZC Westhoek** (908) organiseert op **zaterdag 16 september 2023** van 9u tot 16u30 haar **14de Postzegel- en Ruilbeurs** in Zaal Islandia, Stedelijke Vismijn, Kaai te Nieuwpoort. Toegang gratis. Ruime parking. Liften aanwezig.

Info: Oscar Lingier - Tel: 0472/01.28.02 of lingieroscar@gmail.com

Le **Royal Club Philatélique Brainois** (268) organisera le **dimanche 1 octobre 2023** de 9h à 15h sa **bourse philatélique**. Lieu: **les locaux de l'Ecole communale Le Pré Vert, rue René Francq 7 à 1428 Lillois**. Entrée libre. Vaste parking sur la plaine de jeux. Facilement accessible en transport en commun (à côté de la gare de Lillois). Accès aisé pour personnes handicapées. Boissons et sandwiches.

Renseignements: Paul Lichtenbergh (0476/30.12.97 ou paul.lichtenbergh@skynet.be)

Jacques Van Wylick (0492/03.07.25 ou jacquesvanwylick@belgacom.net)

Le **Cercle royal philatélique athois "Les Amis du Timbre"** (302) organisera le **dimanche 8 octobre 2023** de 9h30 à 16h sa **23e bourse annuelle PHILATHELIA 2023**. Lieu: **Collège St Julien rue du Spectacle 1 à 7800 ATH. (! Nouvelle adresse !)**. Entrée libre. Vaste parking. Restauration chaude ou froide (réservation conseillée) et sandwiches.

Renseignements: Philippe LEBLOND - 0495.28.04.79 - phleblond11@yahoo.fr

Le **Royal Club Philatélique de Wavre** (260) organisera le **dimanche 15 octobre 2023** de 9h à 15h sa **48e Bourse de Philatélie, Marcophilie et Cartophilie**. Lieu: **la Salle des Fêtes et le Cloître de l'Hôtel de Ville, Place de l'Hôtel de Ville 1, 1300 Wavre**. De nombreux négociants et collectionneurs proposeront sur quelque 150 mètres d'exposition, des timbres-poste de collection, des documents philatéliques, des cartes postales anciennes provenant du monde entier. De 10h à 13h, des experts en philatélie seront présents afin d'estimer, gratuitement, les collections qui pourraient leur être présentées.

Renseignements : Jean-David Soille 0474/069 394 ou soillejd@hotmail.com. www.rcpw.be

Le **Club Royal Philatélique de Tournai** (315) organisera le **dimanche 22 octobre 2023** de 9h à 16h sa **19ème bourse toutes collections**. Lieu: **Grande salle sous la piscine de Kain à 7540 Kain**. Suivre l'itinéraire suivant : Autoroute sortie 33 - itinéraire fléché, suivre Bourse, Foyer Culturel ou Piscine. Entrée gratuite.

Renseignements: Despret Jean-Denis Tél : 069/228521 - jean-denis.despret@skynet.be

Le cercle **Union Royale des Cercles Philatéliques de la Région Bruxelloise U.R.C.P.R.B.** (411) organisera le **21 & 22 Octobre 2023** de 9h à 17h l'**exposition philatélique régionale compétitive Brabant-Bruxelles - UnionPhil'23** - avec prévente des nouveaux timbres-poste:

- 75 ans de CoBra
- L'insuline, une révolution médicale
- Automobiles emblématiques de Belgique
- Timbres-poste de Noël : Symbolique de Noël

Exposition d'OLD TIMERS sur le parking

Le dimanche: diverses conférences par la Société Philatélique Belge

Lieu: **C-Lounge 2 de Trade Mart Brussels, Square de l'Atomium, 1 à 1020 Bruxelles.**

Info: **Léon Poncé, tél. 0478/53.21.17 - www.unionphil23.be - email: unionphil23@ucprb.be**

De **Vilvoordse Postzegelclub** (289) organiseert op **vrijdag 11 november 2022** van 9u tot 15u haar **11 november Filatelistische Ruilbeurs** in de refter van het Koninklijk Atheneum te Vilvoorde. Ingang langs de schoolparking Van Helmontstraat, 6. Toegang gratis, Bar - Restauratie - Parking. Op 5 minuten van het station en de bushaltes van Vilvoorde.

Info: www.brafila.be - Rudy Vertongen - 0498 52 00 42 - rudy.vertongen@telenet.be

De **Zeelse Postzegelkring** (853) organiseert op **zondag 19 november 2023** van 9u tot 16u haar **36^e nationale postzegelbeurs** in **Gemeentelijke Basisschool Bookmolenstraat 2 te 9240 Zele**. Toegang gratis, ruime parking op d speelplaats

Info: **Laurent Van Cleef, Noordlaan 107 bus 4, 9200 Dendermonde - Tel: 052/ 44. 63. 96. laurent.van.cleef@telenet.be > website: <https://zeelsepostzegelkring.wordpress.com>.**

De **Postzegelclub Leuven** (262) organiseert op **zondag 3 december 2023** van 9u tot 15u haar **36^e postzegelbeurs** in **Koninklijk Atheneum Redingenhof, Redingenstraat 90 te 3000 Leuven**. Toegang gratis, ruime parking - ook makkelijk te bereiken met het openbaar vervoer: vanaf het NMBS-station Leuven met bus 7 of 8 tot halte "Redingenhof".

Info: **Laurens Dumont : laurens_dumont@yahoo.com of 0472 34 98 91**

Adreslijst Belgaphil - Wat is een correct adres?

Dit is een samenvatting van de instructies van bpost voor het schrijven van het adres van de geadresseerde op een envelop. Bpost heeft richtlijnen vastgelegd voor het schrijven van een envelop en herinnert ons er regelmatig aan, maar toch maken veel mensen hier fouten tegen.

Het lijkt erop dat bpost steeds veeleisender wordt en steeds minder foutieve 'adresformuleringen' tolereert, voornamelijk omdat (of dankzij) ze de automatische adresherkenning in het postsorteer- en distributieproces voortdurend verbeteren.

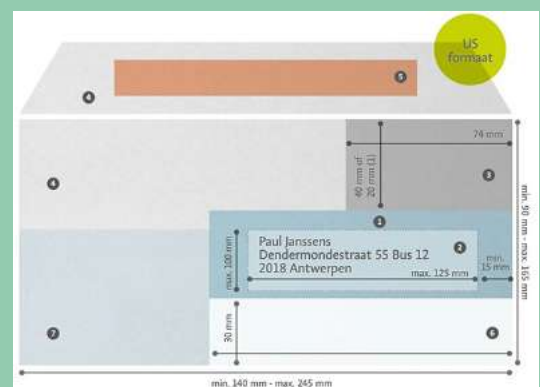
Een herinnering aan de regels:

- de postzegel(s) plakken in de rechterbovenhoek.
- het gebied onderaan de envelop (30 mm!) is gereserveerd voor de aanduidingen van de sorteerder, dus laat het vrij.

Vooral tussen deze twee gebieden, aan de rechterkant van de envelop, bevindt zich het adreskader, met ook de naam van de geadresseerde.

Het adres wordt geschreven volgens een specifieke adresstructuur:

- het adres heeft minimaal 3 en maximaal 6 regels;
- het adres is links uitgelijnd;
- elke regel mag maximaal 50 tekens bevatten (inclusief spaties);
- gebruik geen leestekens of speciale tekens zoals haakjes of aanhalingstekens, en ook geen "/", "&", of "nr", en "n°";
- als de ontvanger in een gebouw woont met meerdere brievenbussen, vermeld dan het nummer van het huisnummer en het busnummer, voorafgegaan door de woorden "bus" of "box";
- het type weg mag alleen worden afgekort als dat nodig is! Bijvoorbeeld: "steenweg" kan worden afgekort tot "stwg" en niet tot "sg".
- in België wordt de straatnaam gevolgd door het nummer en staat het nummer niet eerst, zoals in Frankrijk!

Je vindt alle instructies op de website van bpost op **www.bpost.be/nl/adressering** of **www.bpost.be/nl/alles-over-adressen**. Als je adres niet correct is op de voorpagina van deze **Belgaphil**, laat het dan weten aan de beheerder van het ledenbestand, rechtstreeks of via de club waartoe je behoort.

Volgende internationale tentoonstellingen

Lars Jørgensen Commissaris tentoonstellingen
Koenraad Bracke Adj.-commissaris tentoonstellingen

22° Premio 'Augusto Massari' *Vasti, Italië* 15-17 september 2023
website : <http://expo.fsfi.it/index.php?CodiceExpo=PremioMassari22&Ambito=USER>
Internationale tentoonstelling thematische filatelie - "muziek"
info : Koenraad Bracke (kobra22@telenet.be)

THAILAND 2023 *Bangkok, Thailand* 27 november – 2 december 2023
Website: www.thailand2023wsc.com
Gespecialiseerde wereld FIP-tentoonstelling met bijna alle klassen.
Gesloten voor aanmeldingen. 5 Belgische inschrijvingen.
Commissaris: Lars Jørgensen (lars.jorgensen.fs@gmail.com)

EFIRO 2024 *Boekarest, Romania* 17-20 april 2024
website : www.efiro.ro
Europese FEPA-tentoonstelling met alle klassen. Kadergeld €55/kader en €75 voor een-kader verzamelingen. Exposanten dienen zich voor 5 augustus 2023 in te schrijven.
Commissaris: Lars Jørgensen (lars.jorgensen.fs@gmail.com)

PhilaKorea 2024 *Seoul, Zuid-Korea* 15-19 augustus 2024
website : -
Gespecialiseerde wereld FIP-tentoonstelling. Details volgen later.
Commissaris: Koenraad Bracke (kobra22@telenet.be)

HAFNIA 24 *Kopenhagen, Denemarken* 17-20 oktober 2024
website : www.hafnia24.com
Europese FEPA-tentoonstelling met alle klassen. Kadergeld €60/kader. Exposanten dienen zich voor 1 december 2023 in te schrijven.
Commissaris: Koenraad Bracke (kobra22@telenet.be)

EuroPhilEx 2025 *Birmingham, VK* 8-11 mei 2025
website: <https://europhillex2025.co.uk>
Europese FEPA-tentoonstelling met de meeste klassen. Details volgen later.
De commissaris moet nog benoemd worden. Eventuele vragen richten aan Lars Jørgensen (lars.jorgensen.fs@gmail.com)

BOSTON 2026 *Boston, VSA* 25-28 mei 2026
website: <https://boston2026.org>
Wereld FIP-tentoonstelling met alle klassen. Details volgen later.
De commissaris moet nog benoemd worden. Eventuele vragen richten aan Lars Jørgensen (lars.jorgensen.fs@gmail.com)

B

Adressenlijst Belgaphil

HERHALING

- adreswijzigingen

Alle adreswijzigingen dienen per mail te worden doorgestuurd aan de adressenbeheerder **Léon Poncé** en in CC Rudy De Vos:
leon.ponce@gmail.com - rudy.devos2@telenet.be

Cambodian Mine Action Centre (CMAC)

Leon Plovie

Lid van Studiekring Filatelie Antwerpen

Dit artikel behandelt de briefwisseling van Belgische militairen die werden ingezet bij de ontminning van het fel door oorlog geteisterde Cambodja.

Kort geschiedkundig overzicht

Aan de hand van de teruggevonden explosieven kan de Cambodjaanse geschiedenis van de laatste decennia achterhaald worden. De bodem van het koninkrijk bevatte zowat dertig verschillende mijnentypes.

De allereerste springtuigen dateerden uit de eerste Indochinese oorlog in de jaren vijftig toen de Fransen hun koloniale militaire bases verdedigden tegen de aanvallen van de opkomende lokale nationalist.

Tijdens de hoogdagen van de Vietnamoorlog (1969-1973) bestookten Amerikaanse bombardementsvliegtuigen de grensregio van Laos-Cambodja-Vietnam met drie maal meer bommen dan er tijdens de Tweede Wereldoorlog over heel Europa werden uitgestrooid. De niet-ontplofte tuigen ("Unexploded Ordnance" (UXO)) maakten een belangrijk deel uit van de ontminningsopdracht.

Tijdens het Rode-Khmerregime (1975-1979), de Vietnamese bezetting (1979-1989) en in de naweeën van de burgeroorlog (tot 1996), speelden het door de Sovjet-Unie gesteunde Vietnamese leger, de Cambodjaans strijdkrachten, de partijpolitieke milities en de Chinagezinde Rode Khmer voortdurend haasje over op elkaars stellingen, zodat er telkens nieuwe niet-geregistreerde mijnevelden bijkwamen.

De "United Nations Transitional Authority in Cambodia" (UNTAC) missie werd opgericht met resolutie 745 van de VN-Veiligheidsraad van 28 februari 1992 voor een periode van 18 maanden. Die missie moest ervoor zorgen dat het vredesakkoord dat op 23 oktober 1991 in Parijs was gesloten, uitgevoerd werd.

Het "Cambodian Mine Action Centre" (CMAC) werd opgericht op 10 juni 1992 tijdens de "UNTAC" als overkoepelende organisatie voor alle activiteiten met betrekking tot de bestrijding van landmijnen in Cambodja. Het grote aantal landmijnen en UXO vormden een belangrijke bedreiging voor de veilige terugkeer van duizenden vluchtelingen en de wederopbouw van het land.

Op 17 december 1993 besliste de Belgische regering 4 ontminningsspecialisten naar Cambodja te sturen, begin april 1994 begon de Belgische opdracht.

Met resolutie 880 van de Verenigde Naties werd unaniem besloten tot de terugtrekking van de UNTAC met voltooiing op 15 november 1994.

In de lijst van de internationale hulpverleningsopdrachten vonden we dat deze opdracht liep van 15 augustus 1994 tot en met 17 december 1994. Dit strookt niet met de realiteit: de laatste ploeg ontminner verliet Cambodja in april 1997.

Fig. 1: Kaart van Cambodja met aanduiding van het gebied waar de Belgische ontminners actief waren (rood omcirkeld). Een week op zes verbleven de militairen in Aranyaprathet in Thailand (blauw omcirkeld).

Sisophon, le 28/04/95
ou an 2539

Philippe,

Voici quelques nouvelles du Cambodge
Toute l'équipe est à Sisophon, 45 km de la
frontière Thaïlandaise (N-O du Cambodge).

Fig. 2: In een brief aan een collega ontmiijner van de Staf Landmacht schreef een deelnemer aan de missie dat de voltallige Belgische ploeg in Sisophon te Cambodja verbleef. Bemerkt de vermelding van het jaartal "2539", waar we verder in het artikel op terug zullen komen.

Fig. 3: In de brief lezen we verder dat het Belgische team samenwerkte met Canadese ontmiijners. De gebruikte afkortingen SSP staat voor "Sisophon" en MMT voor "Mines Marking Teams".

Nous sommes 6 expatriés à SSP.
3 canadiens, 3 belges. 1 Maj CDN qui est le
conseiller du Regional Manager, 1 Capt qui
s'occupe de l'Adm et Log (conseiller) et
un Adjt qui s'occupe des MMT's.

1 semaine par
la Thaïlande
minimum 6 semaines par
le Cambodge.

BELGIAN EOD TEAM
DCC CMAC PO BOX 43
ARANYA PRATTET
THAILAND 27120

Fig. 4: In dezelfde brief lezen we ook dat de ontmiijners zes weken in Cambodja waren en één week in Aranyaprathet in Thailand.

De briefwisseling

De briefwisseling van en naar de deelnemende militairen genoot geen portvrijdom en moest bijgevolg gefrankeerd worden volgens de geldende internationale tarieven die van toepassing waren in de betrokken landen.

Het toegepaste posttarief was het Thaise tarief voor een luchtpostbrief naar België dat op dat moment van toepassing was, de datumstempel verwijst naar het Boeddhistische jaar 2538, 1995 bij ons.

Fig. 5: Brief verstuurd door een onderofficier van het Belgische EOD team, vanuit Aranyaprathet in Thailand, naar een collega op de Staf Landmacht GS4-Rav5, datumstempel ARANYAPRATHET 5 (29-4-38). De afkorting EOD staat voor "Explosive Ordnance Disposal".

De Boeddhistische jaartelling is een jaartelling die gebruikt wordt in Zuidoost-Azië in de landen Cambodja, Laos, Myanmar, Sri Lanka en Thailand. Deze jaartelling begint vanaf de vermeende dood van Gautama Boeddha, de stichter van het boeddhisme.

Hoewel het sterftejaar van de Boeddha onbekend is, is dit in de landen die het theravadaboeddhisme aanhangen op 543 v.Chr. gedateerd.

Het jaar 2023 is in Thailand daardoor het boeddhistische jaar 2566. De boeddhistische jaartelling is de officiële jaartelling in Thailand en wordt op bijvoorbeeld overheidsdocumenten en munten gebruikt, maar ook op kalenders.

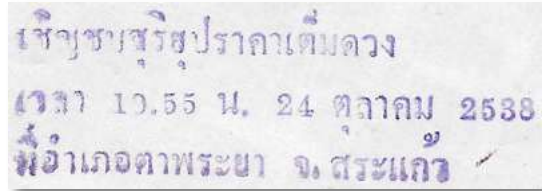
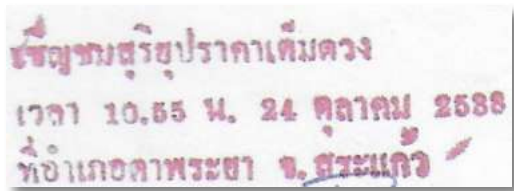

Fig. 6 en 7: De in het rood en violet aangebrachte markeringen werden door de Thaise Posterijen aangebracht. Het zijn geen postmarkeringen maar markeringen van algemeen nut om de bevolking op de hoogte te houden. De voor de stempels gebruikte kleur is toevallig en heeft niets te maken met inkomende of uitgaande briefwisseling.

Betekenis van de bovenstaande stempel luidt “zonsverduistering om 1055 hrs, op 24 oktober 2538, te Tapraya District, Sa Keaw provincie”. Vertaling meegedeeld door het “Consular Team van de Koninklijke Thaise Ambassade” te Brussel.

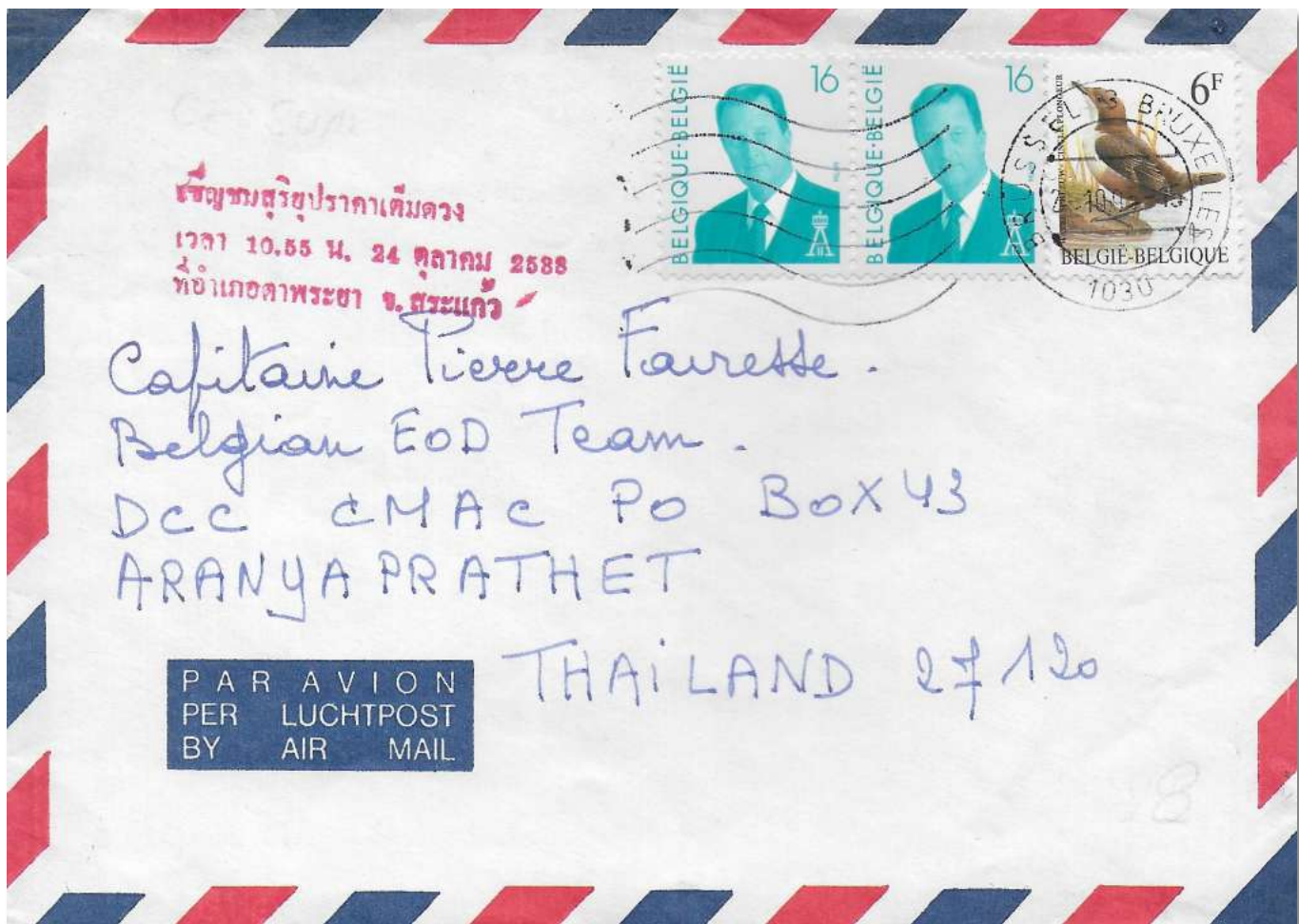

Fig. 8: Brief verstuurd naar een officier van het Belgische EOD team dat, in het kader van zijn ontminningsopdracht in Cambodja, verbleef aan de grens in Thailand, datumstempel FLOBECQ-VLOESBERG D (22.09.95-12)

Periode	: 01.01.1994 tot 31.12.1995
Brief tot 20 gr naar de rest van de wereld	: 30,- Fr
Periode luchtposttarief	: 15.04.1983 tot 31.12.1995
Luchtposttarief	: 4,- Fr per 5 gr

Fig. 9: Brief verstuurd door een officier van het Belgische EOD team dat, in het kader van zijn ontminningsopdracht in Cambodja, verbleef aan de grens in Thailand, datumstempel ARANYAPRATHET (18.10.38). In de Boeddhistische jaartelling was 2538 in onze jaartelling 1995.

Fig. 10: Brief verstuurd als PRIOR-zending naar een officier van het Belgische EOD team dat, in het kader van zijn ontminningsopdracht in Cambodja, verbleef aan de grens in Thailand, datumstempel FLORENNES G (18.01.96-12).

Periode : 01.01.1996 tot 31.12.1996
Brief tot 20 gr in PRIOR naar de rest van de wereld : 34,- Fr

De brief werd te veel gefrankeerd. Vanaf 1 januari 1996 was het vervoer per luchtpost in de zone C voor prioritaire zendingen voorzien van het blauwe etiket "A PRIOR", vervat in het internationaal port. **B**

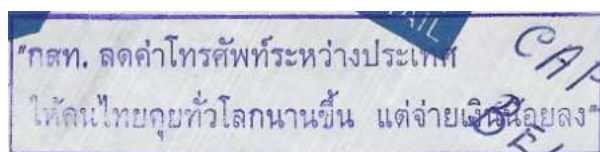

Fig. 11: De op de laatste brief aangebrachte stempel betrof een mededeling van het CAT (Communicatie Autoriteit van Thailand), waarin werd gemeld dat « de tarieven voor internationale interlokale gesprekken verlaagd werden » zodat de Thaise bevolking langer kon praten en minder hoefde te betalen.

Hierbij zou ik de heer Jørgensen willen bedanken om navraag te doen mb.t. de aangebrachte nevenstempels bij een bekende Thaise verzamelaar.

Bronnen

- VN resolutie nummer 745 van 28 februari 1992
- VN resolutie nummer 880 van 4 november 1993
- Wikipedia m.b.t. de Boeddhistische jaartelling
- Magazine "De ontminner nummer 4" van 1996

Het Rariteitenkabinet

Leugenboom

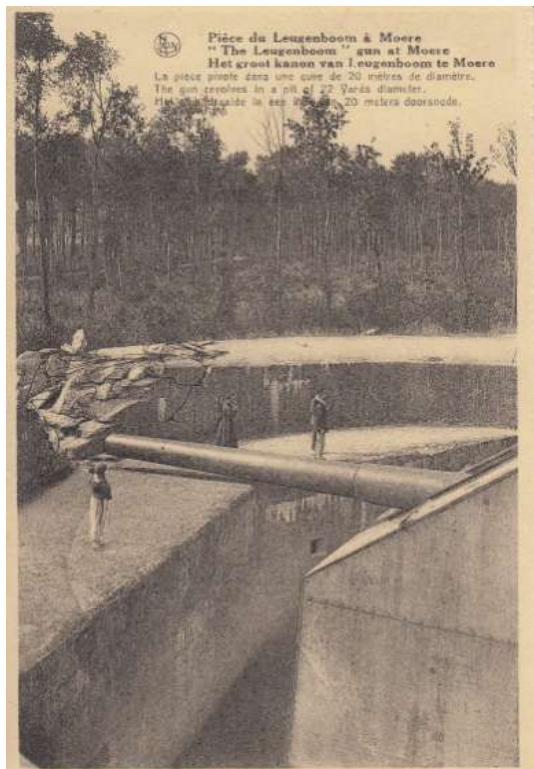

Kristel Kouwer

Verzamelaar van prentbriefkaarten

Tijdens de recente beurs van Boortmeerbeek kocht ik een reeks prentbriefkaarten die me op een bijzondere manier raakten. Een realistische verklaring voor deze aankopen moet ik jullie helaas schuldig blijven, maar van de hieronder getoonde prentbriefkaart was het voornamelijk het woord 'Leugenboom' dat me intrigeerde.

De Leugenboom: was het een Pinus Mendacium, die ons misleidde door te bloeien in de winter of een totempaal om oorlogsoverwinningen af te dwingen? Waar lag het gehucht Leugenboom? Laten we dit rustig samen ontdekken.

Ern. Thill, Bruxelles.

O. N. I. G. Sites de Guerre.

Prentbriefkaart van het groot kanon van Leugenboom te Moere waarvan het stuk draaide in een kuip van 20 meter doorsnede, uitgeverij Nels, met dwarsvermelding Ern. Thill, zonder postale kenmerken met extra vermelding op de versozijde O.N.I.G. Sites de Guerre, wat zoveel betekent als 'alles zien over de oorlogssites'. Vermoedelijk behoorde deze prentbriefkaart tot een boekje bestaande uit een historische kaartenreeks, gezien de kleine afscheurribbeltjes aan de rechtse lange zijde van de kaart.

Leugenboom als Duits kanon

De firma Krupp ontwierp onder het Duitse Keizerrijk het grootste kanon in zijn soort. De bouw ervan zou twee jaren duren (1915-1916). Het kanon woog 77,6 ton, was 17,5 m lang en kon doelwitten tot 75 km afstand bereiken. De maximum lengte van de projectielen zelf bedroeg 2,10 m met een gewicht van 750 kg. Tijdens WO I was het de bedoeling van de Duitse bezetter om met dit kanon de steden Duinkerke en Ieper te bombarderen om zo het moreel van de Belgische frontsoldaten te breken. Dit kanon werd door de Belgische bevolking al snel omgedoopt tot 'Leugenboom'.

Leugenboom, Lange Max en Dikke Bertha

Het kanon Leugenboom maakte deel uit van de batterij Pommern. Langs beide zijden van het kanon bevonden zich 2 enorme bunkers, wat het geheel tot een batterij maakte. De kanonconstructie bevond zich in een betonholte van 20 m diameter om zo een schietveld van 157° te kunnen bereiken. De naam 'Lange Max' was geboren. In

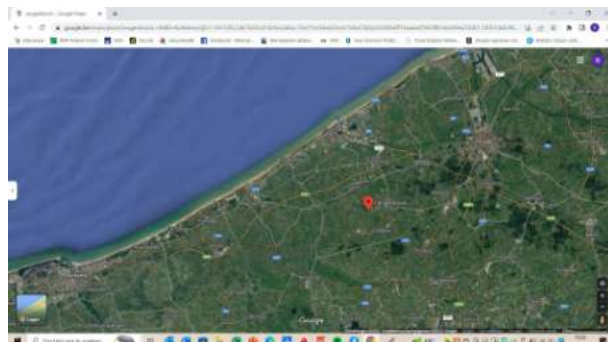
tegenstelling tot Lange Max produceerde 'Dikke Bertha' artilleriegeschut. Deze houwitsier was in staat een gekromde schietbaan te volgen, terwijl Lange Max het hield bij schietbanen in vogelvlucht.

Leugenboom als wijk

Leugenboom is een wijk in Moere bij de gemeente Koekelare. Het is in deze wijk dat zich de Batterij Pommern bevond.

Leugenboom op Google Maps

Tijdens WO I op 27-06-1917, werd Lange Max de eerste keer ingezet. Duinkerken kreeg 47 obussen te verwerken. Tussen lancering en inslag verliepen telkens 90 seconden. Ook Ieper, Veurne, Koksijde, Almeringen, Fortem, St.-Winoksbergen en Klein-Leisele werden door Lange Max onder vuur genomen. Op 17-10-1918 veroverden Belgische soldaten de Leugenboom, nadat de vluchtende Duitsers nog een vruchteloze poging ondernamen om Lange Max te vernietigen met een granaat. De granaat drong echter door het gewapend beton en ontplofte 800 m verder in de velden. Tijdens WO II, in de lente van 1941 vernietigden de Duitsers alsnog Lange Max. Via een aangelegde spoorbaan van Leugenboom tot het station van Eernegem werd het metaal naar Duitsland vervoerd om te hersmelten. **B**

Leugenboom, Lange Max en Dikke Bertha
Poppenkastfiguren uit een triest verleden
Kostten aan zovelen het leven
Dit eerbetoon om onze helden nooit te vergeten

Bronnen : <https://langemaxmuseum.be/>
https://nl.wikipedia.org/wiki/Lange_Max

Op de grens van Maximafilie (vervolg)

Christian Cariaux

Cercle Royal Philatélique de Couvin

Deel 3 (vervolg) : speciale geïllustreerde afstempelingen

(niet te verwarren met First Day-stempels)

Een herinnering:

in de veertiger jaren van vorige eeuw verschenen, naast tijdelijke datumstempels (zie vorig artikel), andere speciale afstempelingen; ze hadden twee essentiële kenmerken: ze waren groter van formaat en, bovenal, ze waren geïllustreerd.

Vanaf 1942 werden veel van deze geïllustreerde afstempelingen gebruikt ter gelegenheid van de jaarlijkse "Dag van de Postzegel". Voor zover ze de overeenstemming van plaats respecteren, zijn deze speciale geïllustreerde afstempelingen, hoewel later aangebracht op oudere zegels, zeer nuttig voor het genereren van een variant (zie vorig artikel), in een tijd waarin er vaak alleen de gewone datumstempel was om een maximumkaart te maken!

Nota: De letters E en R geven respectievelijk de datum van uitgifte en intrekking van een postzegel aan, wat niet betekent dat de postzegel daarna niet meer in gebruik was.

(De bijbehorende illustraties zijn te vinden in nummer 70).

In feite is het altijd interessant, vanuit maximafiel oogpunt, om een speciale afstempeling te hebben die, naast de overeenstemming van plaats, op het niveau van de afbeelding een zekere overeenstemming vertoont met het ontwerp (of een van de ontwerpen) van de postzegel.

De Seine in PARIJS: luchtfoto van de Eiffeltoren en de Bir-Hakeim brug.

Speciale geïllustreerde zegel

"Exposition philatélique - La poste aérienne"

PARIJS, 14-10-1943 (E. 17-02-1936 / R. 10-07-1937)

Gani ed. (groot formaat).

"Horoplan" Datumstempel (A5bis)

PARIJS, 19-11-1937 (E. 17-02-1936 / R.10-07-1937)

Gani ed. (klein formaat)

Dus zelfs als ze later zijn dan de datum van uitgifte of zelfs intrekking van de postzegel, zijn dergelijke geïllustreerde afstempelingen bijzonder opvallend wanneer hun ontwerp doet denken aan het onderwerp: ze voegen dan een belangrijke visuele overeenkomst toe. Dit type afstempeling is des te interessanter omdat het opnieuw de mogelijkheid biedt om een variant te creëren terwijl de gewone datumstempel op het moment van uitgifte de enige beschikbare was.

Het kasteel van VINCENNES en zijn indrukwekkende slottoren.

Speciale geïllustreerde zegel: "Fête nationale de l'artillerie",
VINCENNES, 29.30-04-1950 (E. 15-04-1941 / R. 16-08-1941)
Adia ed.

Gewone datumstempel (A4)
VINCENNES, 15-04-1941 (dag van uitgifte).
Image'In ed.

Deze speciale geïllustreerde afstempelingen moeten niet worden verward met Eerste Dag-afstempelingen. In Frankrijk werden deze laatste (die dateren van 1951) tot 1966 niet geïllustreerd: behalve de datum en plaats werd alleen een tekst opgenomen die herinnerde aan het doel of onderwerp van de uitgifte. Soms werden ze echter tegelijk gebruikt met een andere speciale annulering, die wel geïllustreerd was (en niet de woorden "Eerste dag" droeg).

Het kasteel van AMBOISE.

Speciale afstempeling eerste dag : AMBOISE, 09-07-1952.
Barré-Dayez ed.

Speciale geïllustreerde afstempeling
"Congrès International Léonard de Vinci"
AMBOISE, 09-07-1952 (dag van uitgifte)
Yvon ed.

Deel 4: mechanische afstempelingen of vlagafstempelingen

Toen de hoeveelheid af te stempelen post toenam, werd mechanisatie essentieel. Mechanische afstempelingen hebben een langwerpige markering naast het datumstempel: de vlag. Deze naam doet denken aan de kleine banieren die speren of de masten van schepen sierden. De vlagafstempelingen, die aan deze vlaggen doen denken, bestaan uit eenvoudige golvende lijnen.

Soms bevonden de vlaggen zich rechts van de datumstempel, maar vaker links ervan. Al snel zouden ze ook een legende en later een illustratie bevatten.

Algemeen beeld van LOURDES.

Golvende vlagstempel: LOURDES, 28-02-1958 (dag van uitgifte)
Doucet / Lux ed.

vlagstempel met tekst: "Lourdes - wereldbedevaartsoord"
LOURDES, 28-02-1958 (dag van uitgifte)
Uitgegeven door Yvon.

Zoals we al hebben gezien met betrekking tot speciale geïllustreerde afstempelingen, zijn vlagstempels, ook al worden ze soms veel later uitgegeven dan een postzegel, uitermate geschikt om varianten te creëren wanneer de postzegel destijds alleen kon worden afgestempeld met een gewone datumstempel.

Het kasteel van CHENONCEAU

(zonder de letter x bij verwijzing naar het gebouw, niet naar de plaats)

Gewone datumstempel
CHENONCEAU, 10-06-1944
(dag van uitgifte).
Yvon ed.

SECAP vlagstempel (met bijbehorende afbeelding)
"Chenonceaux - au bord du Cher - château de rêve"
CHENONCEAU, 11-08-1958 (E. 10-06-1944 / R. 15-09-1945)
Yvon ed.

Het is mogelijk om vlagafstempelingen te vinden die op een andere plaats dan het postzegelontwerp zijn aangebracht, vooral als het onderwerp in een dorp ligt met slechts een klein postkantoor. In dit geval is de mechanische afstempeling van een groter, nabijgelegen postkantoor perfect aanvaardbaar, zolang de tekst en/of illustratie op de vlam in overeenstemming zijn met het onderwerp.

Het huis van de Sirene in COLLONGES-LA-ROUGE.

SECAP geïllustreerde vlagafstempeling:
"Meyssac en omstreken - Collonges la Rouge - syndicat d'initiative"
MEYSSAC, 16-11-1985 (E. 03-07-1982 / R. 08-07-1983)
Iris ed.

Speciale 1e dag-afstempeling
COLLONGES LA ROUGE, 03-07-1982
Combier ed.

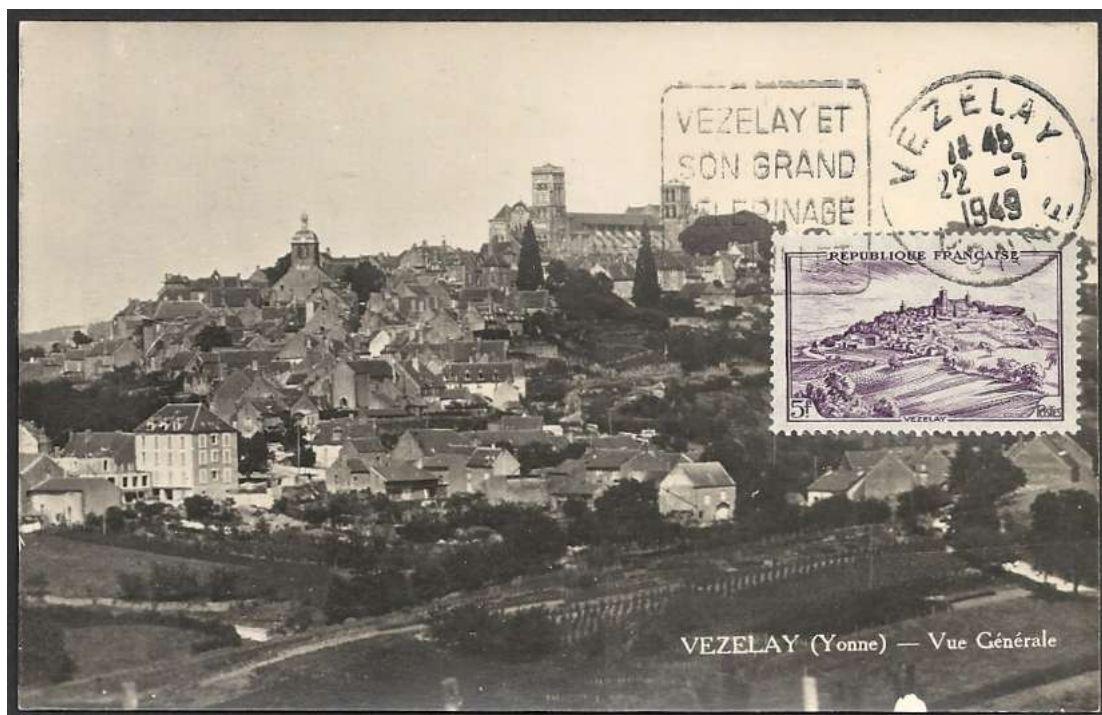
In de loop der tijd zijn er verschillende soorten mechanische stempels verschenen.

Opmerking: vanaf nu - en in tegenstelling tot alles wat voorafgaat - worden de maximumkaarten niet meer gepresenteerd als varianten

4.1. DAGUIN mechanische stempels

De eerste Franse afstempelmachine was het werk van de ingenieur Eugène Daguin. Aanvankelijk werd het gebruikt om twee datumstempels aan elkaar te koppelen, waarvan er één later werd vervangen door een reclameplaatje, de voorloper van onze vlagafstempelingen. Omdat de twee delen afzonderlijk worden aangebracht, produceert de DAGUIN stempelmachine vaak afdrukken die niet altijd strikt op elkaar zijn uitgelijnd.

De heuvel van VEZELAY.

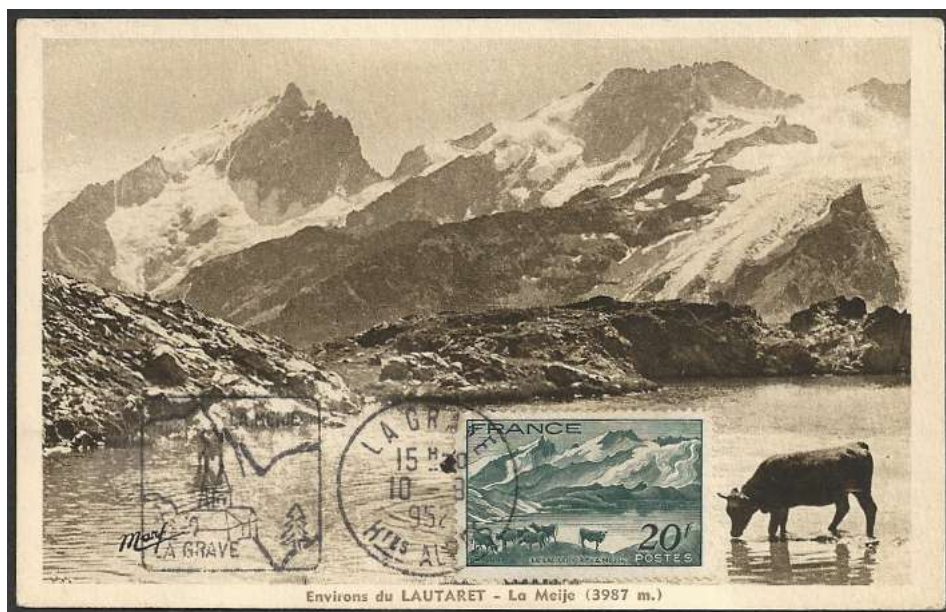
Daguin afstempeling: "Vézelay en zijn grote bedevaart - 22 juli"
VEZELAY, 22-07-1949 (E. 20-07-1946 / R. 15-11-1947)
Uitgegeven door Combier.

Er bestaan zelfs, maar dat komt minder vaak voor, DAGUIN-stempels waarvan de reclamevlag al een illustratie bevat.

Lac Léridé, toegankelijk vanuit het dorp LA GRAVE, met La Meije op de achtergrond.

Daguin-afstempeling met geïllustreerde vlagstempel
« La Meije – La Grave »
LA GRAVE, 10-09-(1)952
(E. 05-07-1943 / R. 12-05-1945)
Uitgegeven door Martinotto

4.2. FLIER mechanische stempels

Om het hoofd te bieden aan de steeds toenemende hoeveelheid post in bepaalde kantoren, moesten de postdiensten mechanismen gebruiken die werden aangedreven door elektromotoren. Geplaatst aan de linkerkant van de vlagstempel, geeft het datumblok een duidelijkere indicatie van de datum en tijd van vertrek. Net als op een gewone datumstempel bevat de dubbele cirkel drie regels met het uur, de dag en het jaar; de maand (op de tweede regel) staat in Romeinse cijfers.

Het kasteel van VERSAILLES.

FLIER vlagafstempeling: "Bezoek van de Britse Vorsten - Versailles - 31-7-38"
VERSAILLES, 21-07-1938
(E. 09-05-1938 / R. 30-11-1938)
Leconte ed.

Een andere bijzondere eigenschap van FLIER mechanische afstempelingen is dat de vlam met de tekst - en soms een illustratie - aan de rechterkant wordt begeleid door zeven horizontale balken.

FLIER stempels werden gebruikt tot 1953, dus de afstempeling hieronder, met de geïllustreerde vlam, is één van de laatste.

ANGERS Kasteel.

FLIER vlagafstempeling met bijpassende illustratie:
"Fêtes de Rabelais - du 30 mai au 12 juillet"
ANGERS, 11-07-1953
(E. 17-05-1941 / R. 23-01-1943).
Barré-Dayez ed.

4.3. Doorlopende afstempelingen

Er zijn twee modellen mechanische afstempelingen die de bijzonderheid hebben dat ze zich over de hele breedte van het document uitstrekken: ze worden geproduceerd door de Krag- en R.B.V.-machines. De datumstempel en de tekst of illustratie worden herhaald.

Op de Krag bevat het datumblok alle informatie op één regel; net als op de FLIER wordt de maand in Romeinse cijfers geschreven. De begeleidende tekst, die niet omkaderd is, is soms in golvende vorm. Een andere mogelijkheid: de ruimte tussen de datumstempels op de Krag-afstempelingen herhaalt niet altijd dezelfde tekst en/of illustratie.

Het kasteel van FOIX.

Krag vlagafstempeling met tekst
"Foix - zijn kasteel - zijn ideale klimaat - zijn beroemde grot"
FOIX, 07-04-1959 (E. 11-10-1958 / R. 07-03-1959)
Uitgegeven door Combier.

De stadswallen en de Grote Poort van SAINT-MALO.

Geïllustreerd Krag-afstempel
"Saint-Malo - la cité corsaire - ville de congrès"
SAINT-MALO, 21-05-1954 (E. 04-03-1941 / R. 16-08-1941)
Barré-Dayez ed.

In tegenstelling tot de Krag-afstempeling heeft de vlagstempel van de R.B.V. machine altijd dezelfde tekst die, dit keer gekaderd, tussen rijen van zeven horizontale lijnen staat, in het midden waarvan het datumblok.

Mont-Saint-Michel.

R.B.V. Vlagstempel met tekst
"Le Mont St Michel - merveille de l'Occident",
MONT ST MICHEL, 26-11-1954
(E. 12-1930 / R. 12-1937).
Barré-Dayez ed.

Het Palais de Chaillot in PARIJS.

Geïllustreerde R.B.V. Vlagstempel
"Dag van de Verenigde Naties - Parijs - 24 OCT."
PARIJS, 24-10-1949
(E. 21-09-1948 / R. 12-02-1949)
Bourgogne ed.

Sommige vlagstempels van de R.B.V. hebben een illustratie, die natuurlijk herhaald wordt, net als het datumblok; dit laatste toont de gegevens op vier regels met de maand in letters. Later zal het echter slechts drie regels hebben met de maand in cijfers (zie vorig voorbeeld).

4.4. Mechanische afstempelingen SECAP

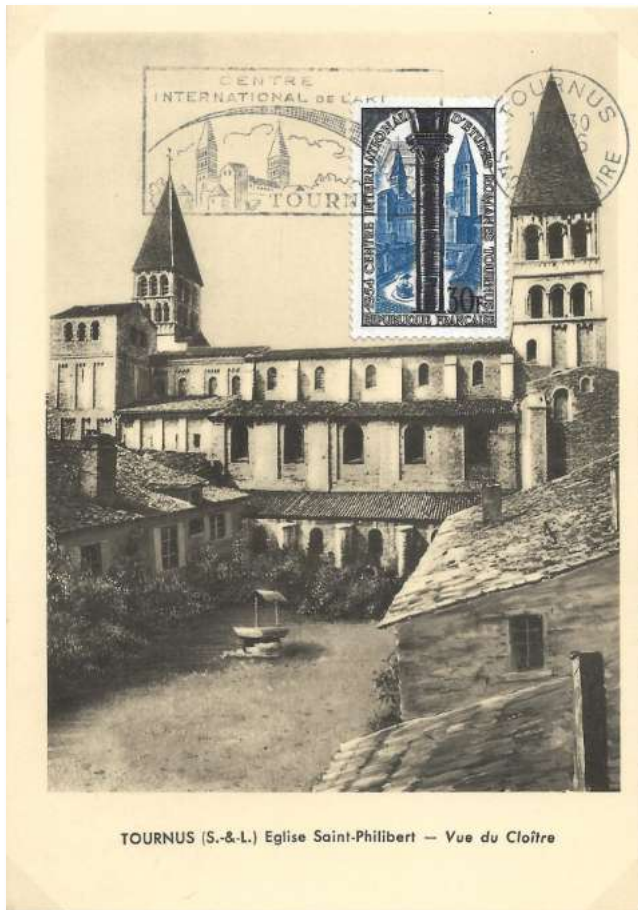
Omdat het aantal uitgegeven postzegels na de Tweede Wereldoorlog aanzienlijk toenam en tegelijkertijd de maximaal een hoge vlucht nam, werden de meest voorkomende afstempelingen op maximumkaarten gemaakt door SECAP-machines, die werden gebruikt van de jaren 1950 tot het eerste decennium van de 21e eeuw.

Het kasteel van PAU.

SECAP-afstempeling

"Pau - centre de tourisme été - reine des sports hiver"
PAU, 19-12-1952 (E. 25-08-1939 / R. 28-11-1940)
Uitgegeven door Barré-Dayez.

TOURNUS (S.-&-L.) Eglise Saint-Philibert — Vue du Cloître

Wanneer SECAP afstemelingen geïllustreerd zijn - wat vaak het geval is op maximumkaarten die met dit type afstempeling zijn gemaakt - is het altijd ideaal om vlammen te vinden waarvan het ontwerp perfect overeenkomt met het onderwerp van de postzegel, vooral wanneer er geen speciaal geïllustreerd cachet is gebruikt.

De abdijkerk van Saint-Philibert in Tournus.

SECAP-annulering met bijpassende illustratie
"Tournus - centre international de l'art"
TOURNUS, 18-06-1954 (dag van uitgifte)
N.G. ed.

4.5. De laatste vlagafstempeling: MEGRAS

Midden jaren 90 verscheen er een nieuwe machine: de AEM-MEGRAS. Het datumblok toont de datum en tijd op één regel, tussen twee horizontale balken. SECAP-afstempelingen bleven echter naast elkaar gebruikt worden, afhankelijk van het kantoor, totdat al deze mechanische afstempelingen geleidelijk werden afgeschaft. **B**

MONT SAINT-MICHEL.

MEGRAS-vlagstempel met bijpassende illustratie
"Le Mont Saint-Michel - merveille de l'Occident"
LE MONT ST MICHEL, 26-06-1998
(E. 06-06-1998 / R. 11-12-1998).
Combier ed.

Boeken, tijdschriften en/of filatelistische publicaties

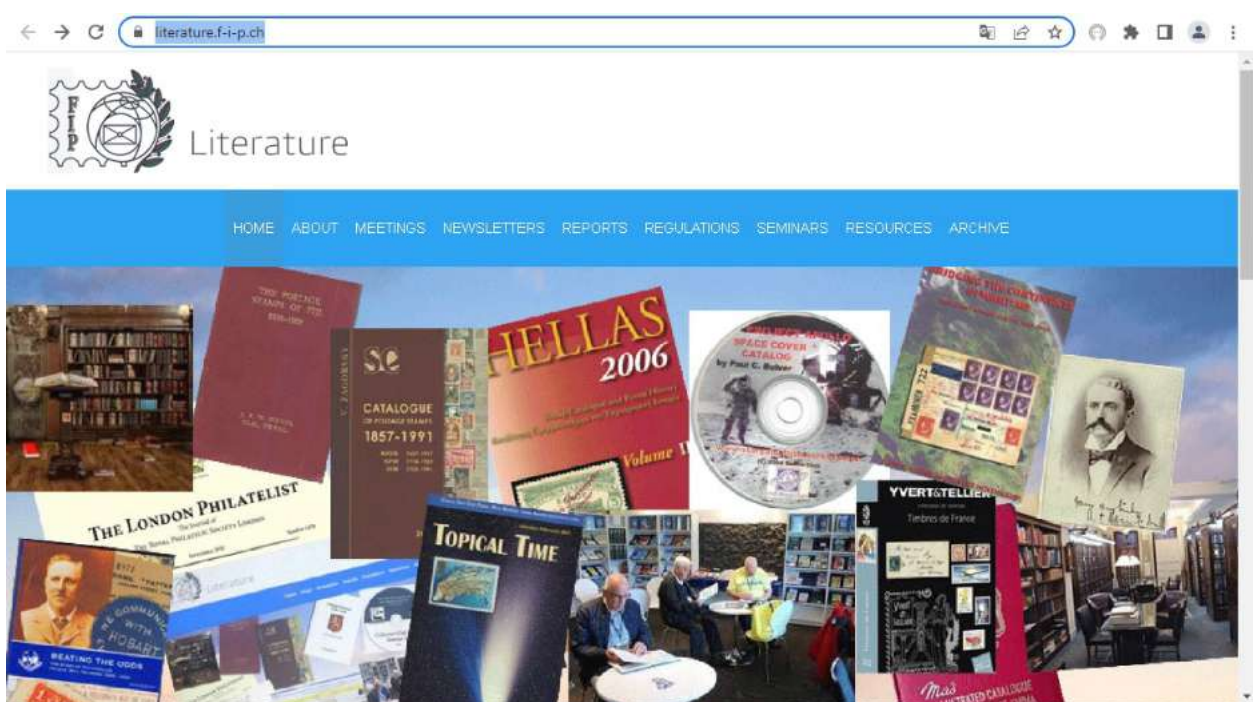

Piet Van San
Nationaal commissaris literatuur

Inkomende literatuur

Geen nieuw inkomende boeken dit trimester. Geen nieuws dus van dit front. Het kan al eens gebeuren. We hebben wel reeds voorkennis van een prachtige studie die dit najaar verschijnt over de 'De censuur door de Belgen in de meimaand van 1940 en zomer in Zuid-Frankrijk. Ik kijk er alvast naar uit.

We herhalen dat wie graag een bespreking van zijn boek of artikel in Belgaphil wenst kan ons steeds een scan of exemplaar bezorgen voor recensie.

Nieuws van de literatuurcommissie van de FIP

De literatuurcommissie van de Fédération Internationale de Philatélie (FIP) heeft in haar zitting van 27 mei 2023 enkele spelregels op scherp gesteld die in acht dienen genomen te worden bij internationale deelname in de klasse 'Literatuur'. We wensen u deze zeker niet te onthouden.

1. Literatuur deelname onder de namen van verschillende tentoonstellers?
Het is toegelaten dat de auteur, de samensteller, een uitgever, een uitgeverij, de sponsorende organisatie of gelijk welk individu met mede eigenaars-rechten, toegang heeft om tentoon te stellen. Hoe dan ook zal de deelnemende literatuur altijd vermeld worden onder de naam waarmee het voor het eerst in competitie werd gebracht, ongeacht wie de publicatie vervolgens inschrijft. De oorspronkelijke naamgeving dient steeds behouden te blijven.

Over deze laatste spelregel blijkt internationaal wel enige discussie te zijn ontstaan. De FIP commissie onderzoekt actueel of er aanpassingen nodig zijn. Indien we meer nieuws ontvangen zullen we niet nalaten u te informeren.

2. Alle catalogi beschouwen als een monografie?
In de huidige richtlijnen worden alle niet periodieke catalogi beschouwd als monografiën. Alle periodieke catalogi worden als periodieke publicaties beschouwd. Ook deze spelregels staan actueel ter discussie. Mocht ook hier enige verandering optreden zullen we niet nalaten u ook langs deze weg te informeren en een inschatting te maken van het belang van de gebeurlijke wijziging.

Alvast een fijn verlof toegewenst en wellicht tot na de zomer bij het hervatten van het filatelistisch seizoen. **B**

PARTNER IN
THE GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

POSTZEGELS, MUNTEN EN PRENTBRIEFKAARTEN

UW INTERNATIONALE PARTNER!

China 1897
*"Small Dollar – The King
of Chinese Philately"*

EUR 605.000 *
CHF 605.000 *
Zürich, juni 2018

Nederlands-Indië 1864
*Absolute hoogtepunt –
Stempelproeven*

EUR 67.600 *
Amstelveen, sept. 2017

West-Australië 1855, "Inverted Swan"
De meest waardevolle postzegel van Australië

EUR 314.600 *
CHF 314.600 *
Zürich, juni 2018

EUR 48.800 *
Amstelveen, maart 2016

Nederland 1852
Het enige horizontale brugpaar op brief

EUR 658.800 *
CHF 658.800 *
Zürich, januari 2021

Zwitserland Kanton Zürich 1843
De Greifensee-brief – Icoon van Klassiek Zwitserland

* Huidsprijs incl. opgeld, recordhoors van augustus 2022

CORINPHILA VEILINGEN BV
 AMSTELVEEN • NEDERLAND
INFO@CORINPHILA.NL
TEL. +31 20 624 97 40
WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUKTIONEN AG
 ZÜRICH • ZWITSERLAND
WWW.CORINPHILA.CH

CORINPHILA – EEN TRADITIE VAN SUCCES

Internationale marketing: Corinphila maakt deel uit van het Global Philatelic Network met gespecialiseerde postzegelveilinghuizen in vijf landen op drie continenten.

Filatelistische expertise: Door onze internationale ervaring en expertise en een internationaal en vermogend klantenbestand realiseren wij de hoogste prijzen.

Optimale presentatie: Hardcover veilingcatalogi voor bijzondere verzamelingen op land en op (eigen)naam.

Onze experts adviseren u graag vrijblijvend bij verkoop!